

1.1 Mere sammenhængende digitale brugerrejser

Aftalens indhold

Borgere og virksomheder skal opleve en mere brugervenlig og koordineret administrativ service fra de offentlige myndigheder i situationer, hvor ærindet går på tværs af digitale løsninger og myndigheder, fx når en borger flytter, eller ved opstart af en virksomhed. Offentlige myndigheder skal i samarbejde guide brugerne ud fra deres samlede situation, så de lettere og hurtigere kan komme igennem de relevante løsninger. En målrettet indsats, i første omgang centreret om udvalgte brugerrejser, *jf. tabel 1*, skal skabe mere sammenhæng og mindre tidsforbrug for brugerne. Den tværgående indsats tilpasses de enkelte brugerrejser og kan fx omfatte:

- Forbedring af sammenhæng på tværs af løsninger.
- Øget datadeling mellem myndigheder og løsninger.
- Regeltilpasning med henblik på automatisering.
- Øget genbrug af data og fjernelse af dokumentationskrav.
- Bedre kommunikation til brugerne, fx tilpasning af tekst, trin-for-trin-guides på hjemmesider og i løsningerne eller proaktiv service.

Tabel 1
Udvalgte brugerrejser som analyseres med henblik på optimering

Lettere anvendelse og administration af fællesoffentlige komponenter
Opstart og ophør af virksomhed
Service for udenlandske virksomheder
Skilsmisse
Flytning

På baggrund af erfaringer med optimering af brugerrejser og øvrige initiativer, fx initiativ 1.5, kan fællesoffentlige kanalstrategiske principper fastlægges og tilpasses i løbet af strategiperioden.

For de udvalgte brugerrejser vil initiativet give forskellige kvalitative gevinster for brugerne i form af bedre service og færre byrder, fx i form af nemmere og mere overskuelige selvbetjeningsforløb, der er hurtigere at afslutte og kan gennemføres i færre arbejdsgange, samt hurtigere sagsbehandling. Initiativet kan give økonomiske gevinster i myndighederne, fx gennem mere automatisk sagsbehandling og bedre koordination mellem myndigheder.

Organisering

Initiativet forankres i en samlet styregruppe for initiativ 1.1, 1.2, 1.3, 1.5 og 9.2 med repræsentanter fra blandt andet DIGST (formand), ERST, SKM, KL, Danske Regioner og ATP, der afrapporterer til porteføljestyregruppen for den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi. Projektet vedrørende lettere anvendelse og administration af fællesoffentlige komponenter forankres dog i styregruppen for udbud af fællesoffentlige komponenter.

DIGST og ERST er overordnede tovholdere for initiativet og udarbejder rammen for projekterne, der tydeliggør mulige indsatser og beskriver blandt andet styringssetup, økonomiske konsekvensberegninger og erfaringsopsamling på tværs af projekterne. DIGST er overordnet ansvarlig for initiativet vedrørende lettere anvendelse og administration af fællesoffentlige komponenter.

Derudover tilpasses organisering af de enkelte brugerrejseprojekter for at forankre indsatsen hos de relevante myndigheder, der er ansvarlige for at udvikle og gennemføre projekterne. For de enkelte brugerrejser gennemføres analyser, der skal identificere og vurdere mulige optimeringstiltag. På baggrund heraf skal der træffes beslutning om indsatser. For indsatser der umiddelbart kan opnås enighed om at implementere, træffer styregruppen for initiativet – med inddragelse af øvrige involverede myndigheder – beslutning om, hvilke indsatser der skal gennemføres. For større indsatser vil beslutning om indsatser og finansiering heraf skulle godkendes i relevant beslutningsforum, herunder fx ved ØA.

Myndighederne er ansvarlige for egne systemtilpasninger og finansiering heraf. Arbejdet påbegyndes medio 2016. Primo 2018 evalueres indsatsen, hvorefter det i styregruppen for initiativet besluttes, om yderligere brugerrejser skal optimeres.

1.2 Bedre digital kommunikation

4. maj 2016

Aftalens indhold

Initiativet har til formål at skabe bedre brugeroplevelser, så digital kommunikation med offentlige myndigheder bliver stadig lettere, og brugerne fortsat føler sig trygge ved at bruge de digitale kanaler. Det er samtidig vigtigt, at den digitale kommunikation fortsat lever op til god forvaltningsskik. Initiativet består af tre overordnede tiltag:

1. For at sikre kvaliteten af den digitale kommunikation mellem myndigheder og borgere og virksomheder stilles der fællesoffentlige aftalte krav til digitale løsninger. Kravene vil være differentierede for selvbetjeningsløsninger, infrastrukturkomponenter og nationale portaler. Der vil således ikke gælde samme krav for portaler som gælder for udvikling af selvbetjeningsløsninger.

For obligatoriske selvbetjeningsløsninger, erhvervsrettede selvbetjeningsløsninger, portaler (borger.dk, Virk og sundhed.dk) og fællesoffentlige infrastrukturkomponenter gælder, at de skal leve op til få aftalte krav om eksempelvis tilgængelighed og fællesoffentlig brugertest ved ny- og videreudvikling samt enkle krav i henhold til god forvaltningsskik, som fx tydelig afsender, information og klarhed over den videre proces.

For erhvervsrettede løsninger med mange transaktioner stilles skærpede krav, fx krav til opetid. For de selvbetjeningsløsninger, som udvikles og videreudvikles til Virk og borger.dk, udvikles der en fælles manual, så myndigheder og leverandører kun skal forholde sig til et samlet regelsæt.

For infrastrukturkomponenter og portaler skal det analyseres nærmere, hvilke andre krav, fx overholdelse af udvalgte internationale webkonventioner, som disse skal overholde. Særligt skal der være opmærksomhed omkring, hvilke rammer der gælder, når der udvikles brugergrænseflader, der inkluderer en eller flere infrastrukturkomponenter.

2. Der udarbejdes en fælles referencearkitektur for selvbetjening, som blandt andet beskriver rammer for sammenhæng mellem selvbetjening, data, registre, fælles komponenter mv. Det skal i den forbindelse analyseres, på hvilke områder referencearkitekturen kan finde anvendelse. Der udvikles et fællesoffentligt kontakregister, der som udgangspunkt er forpligtende for myndighederne at anvende.

3. Der indsamles løbende viden om brugernes anvendelse af digitale løsninger, herunder om tilfredshed, tryghed, tillid og antal transaktioner samt data fra fælles supporttilbud og i relevant omfang kvalitative brugervurderinger. Data skal anvendes til at vurdere, på hvilke områder der er behov for indsatser hos den enkelte myndighed eller i fællesskab. Til brug for indsamlingen af viden om brugernes tilfredshed, tryghed, tillid mv. udvikles der en fællesoffentlig metode og et fælles værktøj, som stilles til rådighed for myndighederne.

Initiativet forventes at resultere i kvalitative gevinster for borgere, færre byrder for virksomheder og økonomiske gevinster i de offentlige myndigheder, fx gennem færre supphørvendelser og reducerede udviklingsomkostninger til selvbetjeningsløsninger.

Organisering

Initiativet forankres i en samlet styregruppe for initiativ 1.1, 1.2, 1.3, 1.5 og 9.2 med repræsentanter fra blandt andet Digitaliseringsstyrelsen (formand), Erhvervsstyrelsen, Skatteministeriet, KL, Danske Regioner og ATP, som afrapporterer til porteføljestyregruppen for den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi. Digitaliseringsstyrelsen og Erhvervsstyrelsen har det overordnede ansvar for initiativets gennemførelse. KL, Danske Regioner og andre relevante parter er med til at fastlægge det nærmere indhold i initiativets indsatser. Det er den enkelte løsningsejers ansvar at implementere de opdaterede krav i forbindelse med ny- eller

videreudvikling af løsninger samt sikre løbende vedligeholdelse af løsningerne. Den enkelte løsningsejer følger op på kvaliteten af deres digitale løsninger med henblik på løbende tilpasning af løsningerne. Implementering skal tage hensyn til væsentlige økonomiske og tekniske bindinger, fx legacy-systemer. Gennemførelse sker i hele strategiperioden – dog vil fx opdatering af krav til løsninger og udarbejdelse af referencearkitektur skulle gennemføres i første del af strategiperioden. Data skal i videst mulige omfang indsamles automatisk. KL og Danske Regioner har det overordnede ansvar for håndtering af data på henholdsvis det kommunale og regionale område.

1.3 Overblik over egne sager og ydelser

4. maj 2016

Aftalens indhold

Borgere og virksomheder skal på udvalgte områder tilbydes forbedret mulighed for overblik over relevant data, som det offentlige ligger inde med. Udstilling af fx overblik over sager og overblik over ydelser, frister eller på virksomhedsområdet fx udstilling af tilbud, eller frister for indberetninger skal præsenteres i en kontekst, der er let at tilgå, hvor den enkelte borger eller virksomhed færdes. Myndighederne skal også udnytte mulighederne for proaktivt at meddele borgere og virksomheder om vigtige hændelser, der kan give en bedre brugeroplevelse og understøtte, at der reageres rettidigt på vigtig information. Initiativet indeholder tre tiltag:

- Analyse af brugernes og myndighedernes behov for udstilling af relevant data, der er tilpasset brugerens aktuelle situation.
- Analyse og definition af fælles referencearkitektur og evt. udvikling af fælles byggeblokke til udstilling af relevant data.
- Gennemførelse af et antal pilotprojekter med relevante myndigheder på både virksomhedsområdet og borgerområdet, som i et fællesoffentligt samarbejde ønsker at udstille data, hvor det giver værdi for brugeren, herunder gøre brug af den fælles referencearkitektur og byggeblokke til visning af sags- og ydelsesoverblik. Udstilling af data fra SAPA vil indgå som et pilotprojekt.

Den fælles referencearkitektur vil klarlægge behov for fælles standarder og evt. udvikling af fælles byggeblokke, så udstilling af data kan ske på tværs af offentlige myndigheders kanaler, fx kommunale hjemmesider eller Virk og borger.dk. Der er derfor sammenhæng til initiativ *8.1 Gode data og effektiv datadeling*. Referencearkitekturen og de fælles byggeblokke skal udvikles med respekt for allerede eksisterende digitale universer og løsninger samt myndigheders strategier for kommunikation med borgere og virksomheder.

Initiativet stiller referencearkitektur og byggeblokke til rådighed for myndighederne, som muliggør udstilling af data, der hvor brugerne forventer det. Særligt de fællesoffentlige portaler borger.dk og Virk forpligtes til at anvende de udviklede byggeblokke og udstille relevant data. Byggeblokkene skal tage højde for, at virksomheds- og borgerområdet har forskellige brugergrupper og derfor kan have forskellige behov.

Initiativet bidrager til øget tryghed og tillid til den offentlige sektor, fx gennem større indblik i egne data samt bedre overblik over sagsforløb, udbetaling af ydelser og ansvarlig myndighed. Samtidig kan der være økonomiske gevinster for myndigheder, idet antallet af henvendelser i dyre kanaler, fx opkald om status på en sag samt fejludbetalinger, forventeligt kan reduceres.

Organisering

Initiativet forankres i en samlet styregruppe for initiativ 1.1, 1.2, 1.3, 1.5 og 9.2 med blandt andet repræsentanter fra DIGST (formand), ERST, SKM, KL, Danske Regioner og ATP, som afrapporterer til porteføljestyregruppen for den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi. DIGST og ERST har det overordnede ansvar for initiativets gennemførelse. Relevante myndigheder deltager aktivt i arbejdet, herunder til udvælgelse af områder, hvor initiativet skal implementeres. Udvalget skal være drevet af myndighedernes behov og brugernes efterspørgsel, samt af at der er en samlet økonomisk gevinst for myndigheden, da omkostninger til tilpasning af myndighedernes egne systemer mv. afholdes af de enkelte myndigheder. Borger.dk og Virk afholder ligeledes tilpasninger inden for egne budgetter.

1.4 Bedre support til borgere og virksomheder

Aftalens indhold

Borgere og virksomheders supportbehov skal nedbringes gennem bedre digitale løsninger. Når brugerne har problemer med fx NemID, NemLog-in eller Digital Post, skal det være nemmere at få den rigtige hjælp. Derfor samles nuværende fællesoffentlige supporttilbud til infrastrukturkomponenter (NemID, Digital Post og NemLog-in samt eventuelt NemKonto og NemHandel) og 1881 og Virk Support, så borgere og virksomheder har et samlet sted, som de kan kontakte for at få hjælp til disse løsninger. Flere af supporttilbuddene håndteres i dag af eksterne leverandører, og de kommende udbud af NemID, NemLog-in og Digital Post giver mulighed for at tilrettelægge den nuværende supportmodel mere hensigtsmæssigt.

Som led i optimeringen af de fællesoffentlige supporttilbud, der hidtil har modtaget 0,5-1,0 mio. henvendelser årligt tilsammen, skal placering og organisering af opgaven (herunder om opgaven skal sendes i udbud), etableringsomkostninger, implementeringsproces mv. afklares. Der ændres ikke på omfanget af de opgaver, som supporttilbuddene varetager i dag, og den eksisterende grænsedragning til de enkelte myndigheders supporttilbud bevares. Det fremadrettede supporttilbud skal således fortsat ikke håndtere sagsrelaterede henvendelser, og myndighederne skal også have mulighed for at svare på spørgsmål om de fællesoffentlige komponenter. Med udgangspunkt i brugernes behov skal det dog analyseres, om der skal ske tilpasninger af det fremadrettede fællesoffentlige supporttilbuds opgaver for at sikre, at henvendelser, der ligger i en gråzone mellem forskellige supporttilbud, kan afklares straks – enten ude i myndighederne eller i det samlede supporttilbud. Det drejer sig fortrinsvist om bedre understøttelse af den lokalt forankrede hjælp i kommunerne, når de skal besvare simple spørgsmål om fx NemID, og om mulighed for en bedre indledende, ikke-sagsrelateret hjælp til centrale selvbetjeningsløsninger på virksomhedsområdet for at undgå viderestilling.

Initiativet vil resultere i kvalitative gevinster for borgere og reduktion af byrder for virksomheder. Derudover vil supportopgaven kunne løses mere effektivt som følge af færre fejlhenvendelser og stordriftsfordele i form af en lavere omkostning pr. henvendelse.

Organisering

Initiativet forankres i styregruppen for udbud af fællesoffentlige komponenter med repræsentanter fra DIGST (formand), ERST, SKM, KL, Danske Regioner, ATP og øvrige relevante parter. DIGST har sammen med ERST det overordnede ansvar for gennemførelse af initiativet. Til kvalificering af analysearbejdet nedsættes der en arbejdsgruppe med deltagelse af DIGST (sekretariat), ERST, SKM, KL, Danske Regioner, ATP og øvrige relevante myndigheder.

Tidspunkt for idriftsættelse af supporttilbuddet fastlægges under hensyntagen til kontraktudløb for de nuværende supporttilbud – dog senest ultimo 2018, hvor supporttilbuddet skal være klar til at overtage NemID-support. Derfor skal analyseaktiviteter igangsættes senest medio 2016.

1.5 Alle meddelelser fra det offentlige er digitale

Aftalens indhold

Virksomheder og digitaltparate borgere er forpligtet til at modtage post fra de offentlige myndigheder digitalt, og store dele af den offentlige sektor sender allerede i dag post til både borgere og virksomheder digitalt. Samtidig er der dog visse områder, hvor digitaliserbar post endnu sendes på papir. Det næste naturlige skridt er, at offentlige myndigheder forpligtes (rammer for forpligtelsen fastlægges på baggrund af analyse), så der sikres en digital og effektiv afsendelse af meddelelser fra de offentlige myndigheder til borgere og virksomheder, hvor det er muligt. Initiativet skal sikre, at brugerne oplever en større grad af brugervenlighed og sammenhæng, idet al digitaliserbar post modtages digitalt, ligesom virksomheder ikke længere skal holde en fysisk kanal for større mængder af offentlig post åben.

Samtidig anvender myndighederne i dag flere kanaler til digital kommunikation mellem myndighederne selv, fx tunnelmail, sikker mail og Digital Post, og anvender unødigt tid på manuel behandling af meddelelser. Udveksling af meddelelser mellem myndigheder kan effektiviseres gennem mere bevidste kanalvalg og opmærkning med metadata, så såvel interne sagsgange som sagsgange på tværs af myndigheder optimeres og automatiseres, ligesom dataopmærkning kan effektivisere kommunikationen mellem myndigheder og større virksomheder. Initiativet består af:

- *Analyse* af udvalgte myndigheders forsendelsesmønstre, tilsluttede myndigheder, potentiale (større mængder af resterende digitaliserbar papirpost), udveksling af meddelelser mellem myndigheder, herunder identifikation af eksempler på best practice såvel som barrierer for effektiv brug af sikker mail og Digital Post mv.
- *Analyse og pilot om dataopmærkning* med henblik på udvikling af koncept for national udbredelse.
- *Beslutning om* hvordan myndigheder forpligtes på målsætningen om at sende alle meddelelser digitalt, herunder hvilke myndigheder, kanaler og områder der er omfattet samt undtagelser mv.
- *Eventuelt forberedende implementering* relateret til:
 - Forpligtelse af myndigheder til at sende digitalt
 - Evt. udarbejdelse af retningslinjer for kanalvalg ved kommunikation mellem myndigheder
 - Etablering af koncept for national udbredelse af dataopmærkning.

Initiativet forventes at bidrage til en mere ensartet, integreret og overskuelig kommunikation mellem myndigheder og borgere og virksomheder. Derudover vil en videre digitalisering af meddelelser medvirke til at nedbringe myndighedernes omkostninger til porto ved borger- og virksomhedsvendt kommunikation i henhold til tidligere aftale. Implementering af initiativet i den enkelte myndighed forudsætter, at der er en samlet økonomisk gevinst herved. Initiativet skal ses i sammenhæng med det kommende udbud af Digital Post-løsning (initiativ 7.4), udvikling af kontaktregister (initiativ 1.2) samt næste generation af Digital Post.

Organisering

Initiativet forankres i en samlet styregruppe for initiativ 1.1, 1.2, 1.3, 1.5 og 9.2 med repræsentanter fra blandt andet DIGST (formand), ERST, SKM, KL, Danske Regioner og ATP, som afrapporterer til porteføljestyregruppen for den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi. DIGST er ansvarlig for initiativets gennemførelse. Analysefasen gennemføres i 2016 og 2017. Beslutning om forpligtelse af de offentlige myndigheder besluttet i fællesoffentligt regi i 2018. Implementeringsindsatsen er forankret i de enkelte myndigheder, og understøttes af DIGST i forhold til brug af metadata.

2.1 Klare juridiske rammer for effektiv digital forvaltning

4. maj 2016

Aftalens indhold

De juridiske rammer og den digitale dagsorden skal spille sammen på bedst mulig vis. Initiativet skal sikre, at de juridiske rammer for øget brug af digital forvaltning, herunder videreanvendelse og deling af data, er til stede. Rammerne for digitalisering vil blandt andet blive påvirket af den kommende generelle databeskyttelsesforordning.

Der nedsættes et stående udvalg, som indsamler, screener og prioriterer tværgående juridiske udfordringer ved digitalisering, der løbende identificeres ved analysearbejdet under strategiens øvrige initiativer og hos de offentlige myndigheder uden for strategiens initiativer. Det kan fx omhandle videreanvendelse og deling af data, indhentelse af samtykke eller udfordringer på tværs af sektorlovgivningen. Udvalget skal sikre fremdrift på løsning af de prioriterede udfordringer og komme med anbefalinger til løsningsmodeller, herunder om der er regler, der bør og kan ændres, eller om andre tiltag kan løse de identificerede udfordringer. Følgende emner og tværgående juridiske udfordringer, der allerede er identificeret, skal indgå i arbejdet:

- Central hjemmel, fx i forvaltningsloven, til at stille krav til borgere og virksomheder om digital kommunikation med offentlige myndigheder.
- Juridiske udfordringer ved digitalisering med fokus på afgørelsesbegrebet, vejledningspligten, partshøringsreglerne, sagsoplysningspligten mv.

Initiativet skal bidrage til at skabe forudsætningerne for realisering af de øvrige initiativer i digitaliseringsstrategien og bidrager herunder til, at de offentlige myndigheder opnår administrative lettelser.

Justitsministeriet har igangsat et generelt arbejde med den kommende databeskyttelsesforordning, der har betydning for initiativer i strategien. Arbejdet i Justitsministeriet omfatter en nærmere analyse af forordningens bestemmelser, herunder forordningens rammer for nationale særregler, en analyse af konsekvenserne for gældende dansk lovgivning samt overvejelser om, hvilken betydning forordningen har for digitaliseringsdagsordenen. På baggrund af analyserne vil der blive udarbejdet informationsmateriale, herunder vejledninger. Databeskyttelsesforordningen forventes at træde i kraft medio 2016 og får virkning 2 år efter ikrafttrædelsen, dvs. medio 2018.

Organisering

Der nedsættes et stående embedsmandsudvalg i regi af DIGST (formand) med juridisk ekspertise fra JM, SKM, EVM, SIM, BM, SÆM, MBUL, KL, Danske Regioner og ATP. Ressortministerier kan indgå på ad hoc basis. DIGST sekretariatsbetjener udvalget. Det stående udvalg afrapporterer til porteføljestyregruppen for den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi. Arbejdet igangsættes i 2016 og pågår løbende i strategiperioden i takt med, at der identificeres tværgående juridiske udfordringer.

I regi af JM igangsættes et arbejde med de allerede identificerede udfordringer i en eller flere arbejdsgrupper eller udvalg med deltagelse af DIGST, KL, Danske Regioner og øvrige relevante parter. Desuden inddrages DIGST, KL, Danske Regioner og øvrige relevante parter i arbejdet med databeskyttelsesforordningen i blandt andet arbejdsgrupper, JM's ministerielle databeskyttelsesnetværk og stormøder.

2.2 Videre med gode grunddata

4. maj 2016

Aftalens indhold

Grunddata er de data, der benyttes i forvaltningen på tværs af den offentlige sektor. Disse data skal være pålidelige, af høj kvalitet, sammenhængende på tværs af registre og let tilgængelige for at give mest mulig værdi i myndighedernes forvaltning såvel som i virksomhedernes forretning. Grunddataprogrammet har siden 2012 skabt rammerne for et fælles, struktureret og koordineret arbejde med udvalgte grunddataområder. Parterne ønsker at fortsætte dette arbejde i forlængelse af, at målene med det nuværende grunddataprogram indfries.

Fortsættelse af fælles governance for grunddata

Der aftales og etableres en permanent governance for grunddataområdet, der kan varetage den tværgående koordinering og styring af de nuværende grunddataområder samt prioritere og igangsætte udvikling af yderligere grunddataaktiviteter og udvide med nye grunddataområder.

De nuværende grunddata forbedres gennem en konsolidering og kvalitetsforbedring samt gennem en håndtering af udvalgte kvalitetsforbedringstiltag, der foreløbig ikke har været behandlet i det nuværende grunddataprogram.

Udvikling af grunddataområdet

Der igangsættes analyser af nye grunddatap projekter, der er drevet af den offentlige sektors forretningsbehov og begrundet i analyser og business cases. Dette kan danne baggrund for at kunne igangsætte:

1. *Udvidelse af grunddataprogrammet:* Forbedring af kvalitet, ensrettet registrering, bedre adgang til og distribution af udvalgte dataområder. Et muligt område er persondata i bred forstand, herunder indkomst- og formuedata om civilstatus og værge mv., samt data om udenlandske borgere, herunder også et kommende lovvalsregister.
2. *Fælles løsninger for grunddata:* Fælles løsninger og forretningsservices for grunddataområdet, fx skræddersyede dataudtræk, case competitions om nye services, udstilling af gode praksisser eller understøttelse af anvendernes mulighed for fejlmeldinger af data, eksempelvis gennem en fælles service.

Organisering

Arbejdet forankres i grunddatasekretariatet i DIGST, der, med udgangspunkt i en evaluering af det samlede grunddataprogram i efteråret 2016, udarbejder et oplæg i foråret 2017 til aftale i ØA18 om fremadrettet governance og det videre arbejde med grunddata. Udvidelse og videre udvikling af grunddataprogrammet indstilles af Grunddatabestyrelsen til politisk beslutning.

2.3 Korrekte udbetalinger og bedre borgerdata

Aftalens indhold

Den løbende indsats mod fejludbetalinger og socialt snyd skal være effektiv og bidrage til borgernes tillid til den offentlige sektor. Myndighedernes tværgående samarbejde om kontrolindsatsen styrkes derfor yderligere, så den enkelte myndighed i højere grad får de rette oplysninger til at forebygge fejludbetalinger og udføre en effektiv kontrolindsats. Der er fortsat et betydeligt uudnyttet potentiale i at sikre, at relevante oplysninger og erfaringer bliver udvekslet mellem danske myndigheder. Initiativet indeholder følgende indsatser:

- Det skal sikres, at indkomstdata har rette kvalitet, tilgængelighed og indhold. Der skal blandt andet foretages en analyse af indkomstdatas kvalitet og tilgængelighed. Desuden foretages en nærmere analyse af rammerne for eIndkomst-registret, herunder governancestruktur og finansieringsansvar.
- Mulige modeller for harmonisering af blandt andet indkomst- og samlivsbegreberne skal analyseres.
- Mulighederne for at etablere et fælles register, hvori myndighedsafgørelser om lovvalg registreres, skal analyseres. Lovvalg er en afgørelse om, hvilket lands lovgivning en given borger, fx vandrende arbejdstager, hører under.
- Mulighederne for flere og bedre fælles data om blandt andet meddelelse om flytning til udlandet og levestatus på danskere i udlandet skal undersøges.
- Der skal følges op på, om den igangsatte effektmåling af kontrolindsatsen i kommuner og Udbetaling Danmark giver den nødvendige viden.
- Effektivt samarbejde om Dataenheden i Udbetaling Danmark, herunder skal der i 2016 igangsættes en evaluering af Dataenheden og samarbejdet herom, jf. ØA15.
- Der skal skabes bedre muligheder for at samarbejde om udgående kontroller, herunder skal mulighederne for bedre deling af oplysninger og for at etablere et fællesoffentligt indsatsforum undersøges.
- Eventuelle tværgående juridiske udfordringer ved myndighedernes datadelingsbehov i kontroløjemed afdækkes og kan efterfølgende henvises til analyse i initiativ 2.1.

Initiativet forventes at resultere i betydelige økonomiske gevinster i de statslige myndigheder og kommunerne samt i kvalitative gevinster for borgerne.

Organisering

Arbejdet med at realisere initiativet forankres i den allerede eksisterende styregruppe for fejludbetalinger og kontrol (SFK), som afrapporterer til porteføljestyregruppen for den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi. SFK udarbejder oplæg om etablering af et lovvalsregister. STAR udarbejder lovforslag på baggrund heraf.

3.1 Sammenhængende velfærdsforløb for borgere

Aftalens indhold

Borgere skal opleve en sammenhængende og effektiv offentlig sektor, hvor koordination og samarbejde på tværs af myndigheder sker enkelt og effektivt, og hvor de ikke har en oplevelse af, at de skal "bære" oplysninger rundt mellem myndigheder. Der gennemføres en indsats for at afbureaukratisere og skabe bedre koordination og sammenhæng i udvalgte tværgående sags- og borgerforløb på velfærdsområderne, fx datastandardisering, bedre deling af data, it-understøttelse, bedre arbejdsgange og eventuelt lovændringer. Initiativet er i udgangspunktet rettet mod velfærdsforløb, der går på tværs af sektorer. Indsatsen forløber i to spor:

Spør 1: For tre udvalgte velfærdsforløb gennemføres analyser, hvor forretningsgange og lovgrundlag kortlægges, datadelingsbehov og datakvalitet beskrives, og optimeringsmuligheder udvikles. Parterne bag strategien kan aftale at implementere optimeringsmulighederne, fx i ØA. De konkrete forløb er *Tværsætorielle koordinerende indsatser for borgere med psykiske lidelser og samtidigt misbrug, Jobcentres, Ungdommens Uddannelsesvejledningscentres og uddannelsesinstitutioners samarbejde om uddannelsespålag* samt *Indsættelse og udslusning fra kriminalforsorgen til kommunerne*. Porteføljestyregruppen for den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi evaluerer analysetilgangen, når analyserne er afsluttet, med henblik på at vurdere, om der skal gennemføres yderligere analyser i perioden 2017-2020.

Spør 2: Der gennemføres pilotafprøvninger af en fælles tilgang til smidig og ensartet datadeling på tværs af velfærdsområderne. Piloterne bygger på erfaringer fra to eksisterende initiativer fra Strategi for digital velfærd – henholdsvis 4.4a *Øget kvalitet gennem deling af data på socialområdet* og 4.4b *Komplekse, tværgående patientforløb*. For 4.4b *Komplekse, tværgående patientforløb* udestår afrapportering af projektets endelige resultater. Parterne bag projektet beslutter på baggrund heraf, om der skal igangsættes en efterfølgende pilotafprøvning. Afprøvningerne vil blandt andet bestå af workshops, udvikling og afprøvning af interaktive prototyper i testlaboratorier og i driftsmiljø (produktionsmodning) og skal resultere i et konsolideret beslutningsgrundlag for datadeling og it-arkitektur.

Initiativet forventes at medføre økonomiske og kvalitative gevinster på tværs af sektorer i form af bedre koordination og samarbejde mellem myndighederne, tidsbesparelser samt afbureaukratiserede og mere sammenhængende velfærdsforløb.

Organisering

En koordinationsgruppe bestående af KL, Danske Regioner, BM, SÆM, SIM, MBUL, JM og DIGST (formand) skal sikre koordination mellem de to projektspor, monitorere fremdrift, kvalitetssikre leverancer for de enkelte forløb og sikre, at der samles op på erfaringer og metode. Koordinationsgruppen rapporterer til porteføljestyregruppen for den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi, der træffer beslutninger vedrørende finansiering, herunder eventuel omprioritering af midler. For hvert forløb under spor 1 nedsættes en tværfaglig arbejdsgruppe under ledelse af Digitaliseringsstyrelsen. For det videre arbejde med *Øget kvalitet gennem deling af data på socialområdet* i spor 2 fortsættes projektgruppen, men formandsskabet overgår fra DIGST til KL. For *Komplekse, tværgående patientforløb* fortsættes styregruppen for komplekse forløb, og den nationale bestyrelse for sundheds-it godkender projektets leverancer. Væsentlige ændringer i projektet skal godkendes i porteføljestyregruppen for den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi.

3.2 Bedre data på handicap- og udsatte voksne-området

4. maj 2016

Aftalens indhold

Formålet med initiativet er at understøtte en mere ensartet og i højere grad struktureret dokumentationspraksis på tværs af kommunerne. Kommunerne har de senere år lagt mange kræfter i udviklingen og implementeringen af de faglige metoder på området og særligt voksenudredningsmetoden (VUM) samt den digitale understøttelse af denne (DHUV-Digitalisering på Handicap- og Udsatte Voksne-området). I dag er VUM implementeret eller under implementering på myndighedsområdet i 85 kommuner. En række kommuner er desuden med afsæt i VUM kommet langt i forhold til at dokumentere effekterne af indsatserne, hvor de kan følge borgernes udvikling og progression.

Flere kommuner fremhæver, at VUM og de øvrige faglige metoder på området har styrket kvaliteten i det socialfaglige arbejde. Den positive udvikling skal fastholdes og fortsættes. Men udviklingen har også været med til at modne området til at tage de næste skridt i det faglige arbejde og dokumentationspraksissen og imødegå en række af de udfordringer, som kommunerne fortsat oplever:

- Manglende sammenhæng og fælles sprog på tværs af myndigheds- og udføreraktører inden for socialområdet.
- Manglende ensartet systematik i dokumentationspraksissen og i opfølgningen på effekt af indsatserne i det enkelte borgerforløb og i forhold til at kunne sammenligne effekten af tilbud og indsatser både kommunalt og tværkommunalt.
- Svingende datakvalitet, der vanskeliggør den faglige og økonomiske styring af området i den enkelte kommune og i sammenligningen af nøgletal og tendenser på socialområdet på tværs af kommunerne.
- Behov for bedre samarbejde, mere koordination og fælles sprog om borgerne med de øvrige kommunale fagområder – eksempelvis med børneområdet og beskæftigelsesområdet.

Det er ikke målet at udvikle én fælles metode eller ét fælles system, men derimod sikre, at de faglige metoder og it-understøttelsen på området understøtter et fælles fagligt sprog og ensartet dokumentationspraksis hos myndigheder, udførere og på tværs af kommuner – både i visitationen og i opfølgningen på effekten af indsatserne på socialområdet.

Dette skal ske ved at klassificere, strukturere og standardisere de faglige begreber, som anvendes i udredningen af borgerne på handicap- og udsatte voksne-området - både i forhold til udredningen, funktionsevnetilstanden og funktionsevneniveauet samt i forhold til de konkrete mål for borgernes udvikling på tværs af myndighed og udfører. Tilsvarende skal der udvikles et fælleskommunalt indsatskatalog for hvert af områderne. Fælleskommunalt bliver det på et overordnet niveau, og der vil være mulighed for lokal yderligere specialisering.

Når sådanne strukturerede og klassificerede begreber implementeres i it-systemerne, giver det mulighed for på en struktureret måde at følge borgerne udvikling over tid og for at sammenligne effekten af forskellige indsatser på tværs. Det skaber desuden et stærkt grundlag for en bedre kommunikation om og med borgeren samt udveksling af data i et fælles sprog mellem aktørerne på socialområdet. På længere sigt vil arbejdet desuden skabe grundlag for deling af data og samarbejde på tværs af fagområder og sektorer, da dette projekt sikrer, at

dokumentationspraksissen og it-systemerne på området omstilles efter principperne i den fælleskommunale rammearkitektur.

Initiativet ventes at medføre:

- Bedre og mere effektive indsatser gennem systematisk opfølgning på effekten af indsatserne og mere genanvendelse af data på tværs af aktørerne på det specialiserede socialområde.
- Mere sammenhængende indsatser og bedre samarbejde omkring borgerne på tværs af aktørerne på handicap- og udsatte voksne-området.
- Bedre grundlag for prioritering og styring i den enkelte kommune samt for sammenligning på tværs af kommuner i forhold til både kvalitet og økonomi gennem øget datakvalitet.
- Mulighed for større gennemsigtighed mellem målgrupper på voksen-socialområdet, udgifter og effekter af indsatserne gennem mere ensartet og systematisk dokumentationspraksis.

Organisering

Initiativet forankres i KL, og KL har projektledelsen. Projektet gennemføres i løbende og tæt dialog med Social- og Indenrigsministeriet og Socialstyrelsen i forhold til deres arbejde med data og analyser på socialområdet samt VUM. Projektet forankres i en styregruppe bestående af KL (formand), Kombit, tre kommuner og Social- og Indenrigsministeriet. Projektgruppen forankres i tæt relation til den eksisterende Fælles Sprog III-projektgruppe, fordi denne de sidste fire år har erfaringer fra en fuldstændig tilsvarende indsats på sundhedsområdet. Denne organisering er derfor en forudsætning for, at dette initiativ kan realiseres på to år – både i forhold til udviklingen af fælles fagligt sprog, men også i forhold til at sikre kommunalt ejerskab til en mere fælles dokumentationspraksis. Dertil er der en række fællesmængder mellem de to projekter, der gør dem afhængige af hinanden. Eksempelvis kan en række af klassifikationerne for funktionsevne, indsatser og indsatseffekt fra Fælles Sprog III-projektet genanvendes i videreudviklingen af de faglige begreber og metoder på socialområdet.

3.3 Udbredelse af digitale velfærds løsninger

Aftalens indhold

Digitale velfærds løsninger har ofte den gevinst, at borgerne opnår øget livskvalitet i hverdagen og bliver mere selvhjulpne. Desuden medfører løsninger ofte øget inddragelse af borgerne i eget sygdoms- eller serviceforløb. Indsatsen understøtter samtidig styrkede eksportmuligheder for danske producenter af digitale velfærds løsninger. Initiativet skal forberede og accelerere udbredelse af solidt dokumenterede og effektive digitale velfærds løsninger på social- og sundhedsområdet. En digital velfærds løsning er egnet til udbredelse, når den er solidt dokumenteret i form af både økonomiske og kvalitative effekter, herunder effekter for borgere og medarbejdere. Initiativet bygger videre på strategisk vigtige initiativer fra Strategi for digital velfærd, hvor der fx er ydet tilskud til fem telemedicinske afprøvnings- og storskalaprojekter, som forventes afsluttet senest i 2018, samt til afprøvning af løsninger på social- og ældreområdet. Blandt de støttede projekter er digitalt understøttet genoptræning, internetpsykiatri, telemedicin til hjertesvigtspatienter og online bostøtte.

Initiativet leverer analyser til kvalificering af beslutningsgrundlag for udbredelse af digitale velfærds løsninger. Ambitionen for initiativet er, at otte digitale velfærds løsninger er analyserede, og at der er truffet en forpligtende beslutning inden 2020 om landsdækkende udbredelse af i størrelsesordenen fire løsninger, hvor vellykket udbredelse forudsætter, at flere myndigheder skal følge samme tidsplan.

Organisering

Der nedsættes en styregruppe for initiativet bestående af KL, Danske Regioner, FM, SÆM, SIM og EVM, der træffer beslutning om, hvilke digitale velfærds løsninger der skal analyseres, på baggrund af afprøvnings- og storskalaprojekter. Samme styregruppe, eventuelt suppleret med relevant faglig ekspertise, vil forestå det konkrete arbejde med videre analyse og kvalificering af de enkelte beslutningsgrundlag. Styregruppen afrapporterer til porteføljestyregruppen for den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi.

3.4 Digital læring og undervisning

4. maj 2016

Aftalens indhold

Den teknologiske udvikling er blevet et grundlæggende vilkår i vores samfund. Den hastige teknologiske udvikling stiller konstant nye krav til, at børn og unge bliver rustet til det digitale samfund og fremtidens arbejdsmarked.

Teknologien giver samtidig helt nye muligheder i forhold til undervisning og læring. Hvis it og teknologi anvendes rigtigt, kan det bidrage til at øge børn og unges læring betydeligt. It og teknologi har blandt andet også et stort potentiale i forhold til at understøtte pædagogernes, lærernes og undervisernes forberedelse, gennemførelse og evaluering af den pædagogiske praksis, undervisning samt understøtte og styrke samarbejdet mellem elever, forældre, lærere og pædagoger.

For at sikre digital understøttelse af undervisningsområdet, og blandt andet understøtte implementeringen af folkeskolereformen, er der behov for en sammenhængende indsats. Indsatsen skal tage udgangspunkt i de behov, som er aktuelle på de pågældende områder, ligesom erfaringer fra igangværende og gennemførte digitaliseringsinitiativer kan anvendes på tværs af områderne. På folkeskoleområdet er der fx allerede med den fællesoffentlige indsats for it i folkeskolen (2012-2017) foretaget massive investeringer med henblik på at øge anvendelsen af it i folkeskolen, herunder blandt andet at skabe ny viden om, hvordan it kan understøtte elevernes læring.

Aktiviteterne i initiativet er:

- En indsats, der understøtter implementering af aftalen om, at alle elever, forældre, lærere og pædagoger får en fælles brugerportal som digital indgang til folkeskolen.
- Implementeringsindsats, der understøtter en generel udbredelse af en samarbejdsplatform til børn, forældre, og pædagoger på dagtilbudsområdet frem mod 2020.
- Implementeringsindsats, der sikrer, at relevante gymnasiale skriftlige prøver i 2019 gennemføres digitalt.
- Implementeringsindsats, der sikrer, at relevante skriftlige prøver i folkeskolernes 9./10. klasser i 2020 afvikles digitalt.
- Analyse af, hvordan fælles it-standarder og/eller infrastruktur til ungdomsuddannelserne bedst muligt understøtter udveksling af data mv., således at blandt andet skolernes digitale platforme og læremidler kan arbejde sammen.
- Analyse af løsningsmodel for den digitale uddannelsesmappe, som vil udgøre en rammearkitektur for uddannelsesdata på tværs af blandt andet uddannelsessektoren samt beskæftigelses- og erhvervsområdet. UFM deltager i denne analyse.
- Gennemførelse af et antal projekter i forbindelse med indsatsen for it i folkeskolen, som har til formål at fremme anvendelsen af it i folkeskolen frem mod 2017. Projekterne, der gennemføres og finansieres i regi af indsatsen for it i folkeskolen, forventes endeligt afklaret og besluttet i Styregruppen for it i folkeskolen i foråret 2016. Styregruppen for it i folkeskolen er enige om, at der i 2018 gennemføres en effektundersøgelse af anvendelsen af digitale læringsplatforme og digitale læremidler.

Organisering

Analysen af fælles it-standarder og/eller infrastruktur til ungdomsuddannelserne forankres i STIL. Analysen af den digitale uddannelsesmappe (fælles rammearkitektur for uddannelsesdata) forankres ligeledes i STIL med deltagelse af UFM, KL og DIGST. Der afrapporteres på

initiativets fremgang til porteføljestyregruppen for den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi i overensstemmelse med de aftalte governance- og økonomi- og porteføljestyringsprincipper. For brugerportalinitiativet for folkeskolen fastholdes forankring i den eksisterende styregruppe for brugerportalinitiativet, som refererer til Styregruppen for it i folkeskolen. For initiativer, der er etableret i regi af it i folkeskolen, fastholdes forankring i Styregruppen for it i folkeskolen. For digitale skriftlige prøver fastholdes forankring i den eksisterende styregruppe.

3.5 Offentligt ansattes digitale kompetencer 4. maj 2016

Aftalens indhold

Offentligt ansatte skal være rustet til fremtidens digitale krav. Det er et arbejdsgiveransvar løbende at sikre, at offentligt ansatte efter afsluttet grunduddannelse er rustet til at leve op til de brugs-, forståelses- og sikkerhedsmæssige digitale krav, der stilles til en offentligt ansat, og at de har digitale kompetencer til at vejlede i mødet med borgeren. For de ansatte på velfærdsområderne gælder det, at de skal have tillid til de teknologiske muligheder og være trygge brugere af de digitale løsninger. Der er særligt behov for en øget kompetenceudvikling i forhold til læreres og pædagogers it-didaktiske kompetencer og digital didaktik, hvilket blandt andet kræver, at der er adgang til relevante udbud af efter- og videreuddannelse for lærere og pædagoger i folkeskolen. På professionshøjskolerne er der i de senere år implementeret digital læring i de store velfærdsuddannelser, herunder i forbindelse med reformer af uddannelserne til pædagog og lærer i 2012 og 2013, og der er igangsat en oprustning i forhold til efter- og videreuddannelse. Det ønskes at accelerere et yderligere løft i udviklingen af underviserkompetencer på både grund- og efteruddannelserne til lærere og pædagoger. Desuden har professionshøjskolerne i deres udviklingskontrakter for 2015-2017 alle fastsat individuelle mål for digitalisering i uddannelserne. Inden udgangen af 2018 følges der op herpå.

Initiativet består af:

- UFM følger op på professionshøjskolernes målopfyldelse for 2015-2017 hvad angår deres mål for digitalisering. På baggrund af opfølgningen kan der aftales nye tiltag.
- En kortlægning af udbud og efterspørgsel af kompetenceudviklingsaktiviteter i forhold til opkvalificering af lærere, pædagoger og skoleledere i folkeskolen samt kommunale konsulenter i forhold til digital didaktik og it-didaktiske kompetencer. Kortlægningen finansieres og koordineres i regi af indsatsen for it i folkeskolen.
- På baggrund af kortlægningen udvikles og afprøves nye metoder og arbejdsformer til at understøtte et samlet kompetenceløft i forhold til digital didaktik og it-didaktiske kompetencer i et forpligtende samarbejde på professionshøjskoler, i Centre for Undervisningsmidler (CFU'er) og i kommunerne. Der inddrages erfaringer fra blandt andet de netop afsluttede demonstrationsskoleforsøg. Konkret vil der fx blive opbygget faglige fyrtårne på de enkelte professionshøjskoler, som kan bidrage til at løfte kompetencerne for øvrige undervisere på lærer- og pædagoguddannelser.
- Der reserveres midler til udvikling og afprøvning af nye metoder og arbejdsformer i regi af indsatsen for it i folkeskolen, hvori denne indsats koordineres. I regi af det eksisterende partnerskab (mellem UFM, MBUL, professionshøjskolerne, Skolelederforeningen og KL) om kompetenceudvikling af lærere og pædagoger i folkeskolen drøftes hvordan det sikres, at undervisningskompetencer på professionshøjskolerne i forhold til digital didaktik, de it-didaktiske kompetencer og udbud af praksisnære efter- og videreuddannelsesaktiviteter matches med kommunernes og skolernes efterspørgsel efter kompetenceudvikling.
- Årlige informationskampagner om god sikkerhedsadfærd for offentligt ansatte og et ressourcebibliotek med relevant kampagnemateriale, der skal øge offentligt ansattes awareness om aktuelle trusler og god sikkerhedsadfærd m.m.
- To analyser af awareness om informationssikkerhed hos offentligt ansatte, der måler udgangspunktet og den løbende udvikling af awareness og effekt af informationskampagnerne.

- Derudover er der udarbejdet et e-læringsmodul med fokus på informationssikkerhed, som tilbydes alle offentligt ansatte.

Tabel 1**Finansiering af initiativ 3.5 Offentligt ansattes digitale kompetencer 2016-2020**

<i>(Mio. kr., 2016-pl, udgiftsbaseret)</i>	2016	2017	2018	2019	2020	I alt
Informationskampagner	-	1,0	1,0	1,0	1,0	4,0
Analyser af awareness	0,5	-	-	0,5	-	1,0
Aftalt finansiering i alt	0,5	1,0	1,0	1,5	1,0	5,0

Organisering

Kortlægning af udbud og efterspørgsel samt kompetenceløft i forhold til digital didaktik og digital læring koordineres af styregruppen for it i folkeskolen med inddragelse af UFM. Den efterfølgende udbredelse og opfølgning samt løbende drøftelse af det løbende kompetenceløft organiseres i regi af partnerskab om kompetenceudvikling af lærere og pædagoger i folkeskolen, hvor KL, Skolelederforeningen, professionshøjskolerne, MBUL og UFM deltager.

Initiativets øvrige aktiviteter forankres i porteføljestyregruppen for den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi. E-læringsmodulet om informationssikkerhed tilbydes alle offentligt ansatte inden udgangen af 2018 og udvikles af Moderniseringsstyrelsen. Opfølgningen på professionshøjskolernes digitaliseringsmål gennemføres inden udgangen af 2018.

4.1 Automatisk erhvervsrapportering

4. maj 2016

Aftalens indhold

Initiativet skal analysere og teste grundlaget for at etablere automatisk erhvervsrapportering på området for finansielle og økonomiske data. Når virksomhederne i dag skal indberette oplysninger til det offentlige, foregår det hovedsageligt ved, at data indtastes manuelt af virksomhederne i flere forskellige offentlige selvbetjeningsløsninger. Fx skal virksomhederne indberette skatteregnskab til SKAT og årsrapport til Erhvervsstyrelsen. Formålet med automatisk erhvervsrapportering er at udnytte de teknologiske muligheder og derved reducere og på sigt helt fjerne virksomhedernes indberetningsbyrder uden at gå på kompromis med datakvalitet og det offentlige myndighedsudøvelse. Initiativet består af følgende elementer:

- Kortlægning af, hvilke indberetninger der kan genereres automatisk af myndighederne ud fra virksomhedernes bogføringsdata, herunder en afdækning af juridiske og forvaltningsmæssige rammer med henblik på tilpasning af lovgivning.
- Analyse af tekniske og sikkerhedsmæssige aspekter med henblik på at specificere og udvikle den bagvedliggende arkitektur, herunder brugerstyring.
- Specificering af bagvedliggende arkitektur i samarbejde med private leverandører.
- Testforløb af automatisering af virksomhedernes finansielle og økonomiske rapportering til det offentlige, fx aflæggelse af årsrapport, skatteopgørelse og regnskabsstatistik, for et antal frivillige virksomheder.
- På baggrund af businesscasen udarbejdes et forslag til en implementeringsplan.

Under forudsætning af fuld implementering af automatisk erhvervsrapportering vurderes konceptet at reducere virksomhedernes administrative byrder betragteligt. Foreløbige estimater viser byrdelettelser på flere mia. kr. alene i forhold til udveksling og anvendelse af finansielle og økonomiske data. Derudover forventes det, at automatisk erhvervsrapportering vil understøtte virksomhedernes digitale omstilling og således medvirke til øget produktivitet og konkurrenceevne, fx ved udvikling af nye databaserede løsninger og services til samfundet på baggrund af adgang til data af høj kvalitet. Myndighederne vil få et forbedret datagrundlag til forvaltningsformål.

Organisering

Initiativet forankres i porteføljestyregruppen for den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi. Inden gennemførelse af testforløb forelægges styregruppen beslutningsoplæg. Analysearbejdet forankres i en arbejdsgruppe med deltagelse af SKM/SKAT, DST, DIGST og ERST (formand).

4.2 Digitale udbud og indkøb

4. maj 2016

Aftalens indhold

Initiativet skal analysere, hvilke rammer der kan understøtte udvikling og anvendelse af en mere effektiv digital udbuds- og indkøbsproces fra annoncering til fakturering, som fremmer vækst og konkurrence mest muligt.

Med EU's nye udbudsdirektiv skal dele af den offentlige udbudsproces foregå digitalt: fra *annoncering* til og med *tilbudsafgivelse*¹. Initiativet vil undersøge, om der er væsentlige gevinster forbundet med en øget digital udbuds- og indkøbsproces til og med *fakturering*, der blandt andet udnytter muligheder for datagenbrug. Initiativet skal desuden understøtte dansk optagelse af UNSPSC-standarden, der er et internationalt klassifikationssystem for varer og tjenester, der blandt andet benyttes til at skabe forbrugsoverblik og forenkle varesøgning. Initiativet skal skabe et grundlag for, hvordan og i hvilket omfang en øget digital og effektiv udbuds- og indkøbsproces kan udvikles og implementeres.

Initiativet består af følgende elementer:

- Analyse af, hvorledes der kan etableres en sammenhængende og effektiv digital udbuds- og indkøbsproces, der reducerer både virksomhedernes og det offentlige omkostninger på området. Analysen skal afdække og kortlægge behovet for og potentialet indenfor blandt andet anvendelse af standarder og fællesoffentlige komponenter, herunder samspillet med fremtidige versioner af fællesoffentlige it-komponenter som NemID, NemLog-in, Mit Virk, NemHandel og diverse krypterings- og signeringskomponenter. Videre skal der peges på optimal genbrug af data.
- Oversættelse af nyeste version af UNSPSC-standarden til dansk.

På baggrund af analyseresultaterne skal den nedsatte arbejdsgruppe komme med anbefalinger om en fremadrettet proces for arbejdet med en øget digitalisering af udbuds- og indkøbsprocessen. En øget digital proces forventes at resultere i bedre betingelser for vækst og konkurrence, færre transaktionsomkostninger og lavere indkøbspriser.

Organisering

Der nedsættes en arbejdsgruppe bestående af DIGST (formand), ERST, KFST, MODST, KL og Danske Regioner, som gennemfører analysen. Analysen skal koordineres med KL's igangværende analysearbejde vedr. digitalt indkøb og med Danske Regioners igangværende analysearbejde vedr. stamdatabase for varer. Anbefalingerne forelægges i 2017 for porteføljestyregruppen for digitaliseringsstrategien, og løsningen forventes at indgå i økonomiaftalerne for 2018 mellem staten, Danske Regioner og KL.

¹ Direktivet stiller ikke krav om, at tilbudsevaluering, som er en del af udbudsprocessen, skal foregå digitalt.

4.3 Cloud computing i den offentlige sektor

4. maj 2016

Aftalens indhold

Den offentlige sektor skal benytte cloud computing, hvor det giver værdi. Cloud computing er en forretningsmodel, hvor man køber it-produkter som en service over internettet i form af standardløsninger. Kunden skal dermed ikke investere i et it-system og ikke installere og vedligeholde it-produkterne. Desuden kan både kunder og leverandører skalere it-produkterne efter forbrug og behov.

Initiativet skal klargøre det juridiske grundlag for en yderligere brug af cloud computing i den offentlige sektor. Initiativet dækker:

- Mulighederne for en øget anvendelse af cloud computing indtænkes i arbejdet med og analysen af databeskyttelsesforordningen og evt. relateret dansk lovgivning og særregler, så der ikke skabes unødige barrierer for brugen af cloud computing i Danmark.
- På baggrund af analyserne udarbejdes der en opdateret juridisk vejledning, der tydeliggør myndighedernes muligheder for brug af cloud computing og særlige juridiske opmærksomhedspunkter ved brug af cloud computing. Herunder også i forhold til, hvilke informationssikkerhedsmæssige hensyn man skal være opmærksom på i forbindelse med brug og indkøb af cloud computing. Digitaliseringsstyrelsen rådgiver og vejleder om mulighederne for brug af cloud løsninger i det offentlige.
- I den forventede standardkontrakt for it-drift, K04, sikres det, at kontrakten ikke unødigt hindrer brug af cloud computing. Tillige vil vejledningsmaterialet til standardkontrakten tage højde for brug af cloud computing.
- Der iværksættes en dialog med relevante indkøbsfællesskaber og større indkøbere, herunder Statens Indkøb, med henblik på løbende at kunne imødekomme nuværende og fremadrettet efterspørgsel på cloud computing services.

Øget brug af cloud computing i den offentlige sektor forventes at reducere omkostningerne til it-drift. Initiativet vil desuden sikre øget konkurrence på markedet for offentlige it-løsninger ved at åbne muligheden for at investere i cloud-løsninger, hvor det er relevant.

Organisering

Initiativet forankres i porteføljestyregruppen for den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi.

5.1 Åbne offentlige data

Aftalens indhold

Danske myndigheder skaber som led i deres myndighedsudøvelse store mængder værdifulde data, som kan udnyttes af private virksomheder til at udvikle nye eller bedre produkter og services. Der er behov for at skabe et *overblik* over åbne offentlige datasæt, at forbedre virksomhedernes *adgang* til flere offentlige data, som har et vækstpotentiale for virksomhederne, og samtidig understøtte en øget *anvendelse* af data, da der er en række ikke uvæsentlige barrierer for virksomheder og offentlige myndigheders deling og brug af data, herunder blandt andet viden om muligheder og potentielle gevinster.

Der etableres et partnerskab bestående af Open Data DK, KL, Danske Regioner og Erhvervsstyrelsen, som skal fremme udbredelsen og den erhvervsmæssige udnyttelse af åbne offentlige data. Partnerskabet skal i tæt dialog med blandt andet fælleskommunale aktiviteter om åbne data, relevante virksomheder og eksperter være drivkraft og sætte retning og rammer for, at flere offentlige data gøres tilgængelige for og udnyttes af blandt andet erhvervslivet. I regi af partnerskabet gennemføres fem indsatser:

- *Overblik over relevante åbne data:* Der skabes overblik over offentlige data, som i dag udstilles af statslige, regionale og kommunale aktører. Samtidig udvælger partnerskabet i dialog med blandt andet relevante virksomheder og eksperter løbende områder, hvor det afdækkes, hvilke ikke-udstillede offentlige data der vil være relevante at tilgængeliggøre under hensyn til, hvor store omkostninger det vil indebære for myndighederne evt. at udstille data. Det vil ske i samarbejde med de pågældende myndigheder. Der tages højde for eksisterende krav til datahåndtering, såsom den kommende persondataforordning og ISO27001-standarden.
- *Klare rammer for anvendelsen af offentlige data:* Partnerskabet skal mindske usikkerhed hos myndigheder og brugere i forbindelse med udstilling og anvendelse af data gennem klar information om blandt andet ansvar ved hhv. udstilling og anvendelse af data samt it-sikkerhed. Eventuelle juridiske barrierer skal ligeledes søges håndteret i koordination med initiativ 2.1 vedr. juridiske rammer for effektiv digital forvaltning.
- *Ved udvikling af offentlige it-systemer gives adgang til data:* Der fastsættes principper for offentlige myndigheder til at udvikle relevante åbne snitflader for datadeling. Principperne kan anvendes, når de køber nye it-systemer eller foretager væsentlig nyudvikling af eksisterende, såfremt der ikke er uforholdsmæssigt store omkostninger forbundet hermed. Der udarbejdes i samarbejde med relevante parter en vejledning til myndighederne. Arbejdet koordineres med de fællesoffentlige retningslinjer for datadeling, der fastlægges i initiativ 8.1.
- *Værdiskabelse gennem anvendelse af offentlige data:* Der gennemføres en række fællesoffentlige indsatser, fx hackathons, med fx Open Data DK, som skal synliggøre gevinster og effekter ved brug af offentlige data.
- *Analyse og etablering af et offentlig-privat "Datarum":* En analyse skal fastlægge grundlaget for etablering af et offentlig-privat "datarum", dvs. en digital platform, hvor virksomheder og myndigheder kan tilgå og dele data med hinanden inden for fastlagte rammer og aftaler. Analysen omfatter sikkerheds-, privacy-, arkitektur- og tekniskmæssige aspekter samt forslag til finansieringsmodeller. Datarummet vil skulle finansieres af sine brugere.

Der gennemføres en løbende erfaringsopsamling fra indsatsen og anvendelsen med henblik på, at indsatsen udvikles i takt med, at området og de teknologiske muligheder udvikles og modnes.

Initiativet forventes at skabe et bedre grundlag for økonomisk vækst. På kort sigt gennem et bedre overblik over, hvilke åbne offentlige datasæt der eksisterer, og hvem de er ejet af. På længere sigt gennem bedre adgang til og anvendelse af datasæt.

Organisering

Koordinationsopgaven og kvalitetssikring af initiativet skal varetages i samarbejde mellem KL, Danske Regioner, Digitaliseringsstyrelsen og Erhvervsstyrelsen. Derudover inddrages andre offentlige parter efter behov. Arbejdet koordineres med initiativ 5.2 *Smart City Partnerskab*. Der afrapporteres på initiativets fremgang til porteføljestyregruppen for den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi i overensstemmelse med de aftalte governance- og økonomi- og porteføljestyringsprincipper.

5.2 Smart City partnerskab

Aftalens indhold

Formålet med initiativet er at fremme anvendelsen af smarte digitale løsninger og udnyttelsen af data i udviklingen af byer gennem identifikation af best-practice-løsninger og nedbrydning af barrierer for både myndigheder og danske virksomheder, herunder blandt andet i forhold til at understøtte klare rammer og regler for it-sikkerhed og ansvarlig håndtering af persondata. Initiativet skal samtidig understøtte udnyttelsen af det erhvervsmæssige potentiale på Smart City-området.

Mange danske kommuner og regioner har igangsat projekter med Smart City-løsninger, hvor ny teknologi anvendes i indretningen af moderne byer. Der skal bygges videre på de gode erfaringer fra projekterne med henblik på at fremme udbredelse af de gode Smart City-løsninger.

Området er i kraftig vækst, og der vurderes at være et væsentligt erhvervsmæssigt potentiale for virksomheder, der formår at udvikle løsninger, der møder de globale behov.

Der nedsættes derfor et fællesoffentligt partnerskab for Smart Cities, som kan skabe et fælles afsæt for danske myndigheders indsats på området. I regi af partnerskabet gennemføres følgende initiativer:

- Der udvælges 3-5 offentlige indsatsområder, hvor der gennemføres en fokuseret indsats for at fremme udbredelsen af gode Smart City-løsninger samt understøtte udnyttelsen af det erhvervsmæssige potentiale for dansk erhvervsliv. Det kan eksempelvis være inden for grøn omstilling og byudvikling, intelligent trafikstyring eller bedre udnyttelse af sensordata.
- Koordination af statslige, regionale og kommunale indsatser, blandt andet med henblik på at fremme udbredelsen af relevante Smart City-standarde, danske interesser i udviklingen og anerkendelsen af kommende standarder samt styrket hjemtagning af EU-midler.
- Afdækning af mulige tiltag til styrket it-sikkerhed og ansvarlig håndtering af persondata.
- Analyse af muligheder for adgang til offentlige data relevante for Smart City-området. Denne analyse koordineres med initiativ 5.1 *Åbne offentlige data* samt øvrige igangsatte initiativer, fx Open Data DK.

Der gennemføres en løbende erfaringsopsamling fra indsatsen og anvendelsen med henblik på, at indsatsen udvikles i takt med, at området og de teknologiske muligheder udvikles og modnes.

Initiativet forventes at skabe grobund for økonomisk vækst og nye erhvervs muligheder for danske virksomheder, effektivisering af den offentlige drift og højere kvalitet af nye offentlige serviceløsninger.

Organisering

Det fællesoffentlige partnerskab etableres i et samarbejde mellem Erhvervsstyrelsen, Digitaliseringsstyrelsen, KL og Danske Regioner. Derudover inddrages andre offentlige parter efter behov. Arbejdet koordineres med initiativ 5.1 *Åbne offentlige data*. Partnerskabet får input om efterspørgsel fra blandt andet det kommende fælleskommunale Smart City-forum. Koordinationsarbejdet varetages af Erhvervsstyrelsen, Digitaliseringsstyrelsen, KL og Danske Regioner, som refererer til porteføljestyregruppen for den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi.

5.3 Infrastruktur for positionerings- og navigationsdata

Aftalens indhold

På europæisk niveau er man i gang med at etablere et nyt præcisions-GPS system (Galileo), som vil give os adgang til langt mere præcise data om, hvor ting er (positionsdata med høj nøjagtighed). Fordi disse GPS-data samtidig bliver langt mere frekvente og pålidelige, og fordi ”forsyningsikkerheden” af dem bliver høj, er det også muligt at bruge dem til at følge ting, der flytter sig (dynamiske positionsdata). De nye data forventes at kunne nyttiggøres i relation til mange forskellige forvaltningsopgaver i stat, regioner og kommuner. Det gælder fx i forhold til de initiativer, der allerede nu arbejdes med rundt omkring i kommunerne under begrebet Smart Cities.

De nye GPS-data vil muliggøre, at selvkørende maskiner varetager drift og vedligehold af fx parkområder (græsslåning, tømning af affaldsspande osv.), mens kun en enkelt medarbejder følger med. Det kunne også være til bedre afvikling af trafikken i byerne, hvor de nye data sammen med sensordata kan sørge for, at trafikanter – eller ambulancen – bliver ledt af den mest hensigtsmæssige rute eller bedre kan finde en ledig parkeringsplads. Inden for en overskuelig fremtid vil også førerløse biler blive almindelige i Danmark. De vil blive styret af en kombination af nøjagtige GPS-positioner og sensorer. Et andet eksempel er landbrugssektoren, hvor målrettet regulering (fx øget mulighed for udledning af kvælstof på robuste jorde) eller præcisionslandbrug, hvor man sprøjter præcist omkring de enkelte planter – og dermed mindre – i stedet for på hele marken, vil blive muligt.

På den baggrund igangsættes en analyse for at få afdækket behovet for etablering af en fællesoffentlig datainfrastruktur, der stiller disse nye GPS-data frit til rådighed og samtidig sikrer, at de er lettilgængelige og kan deles på tværs. En sådan datainfrastruktur skal sikre et omkostningseffektivt, fællesoffentlig fundament. Oven på det kan man så i kommuner, regioner og stat udvikle særskilte systemer og løsninger, som kan tale sammen og kombineres på tværs af administrative enheder og forvaltningsområder. Idriftsættelse af Galileo vil accelerere udviklingen af teknologiske løsninger med præcise og dynamiske data, og også derfor er det rettidig omhu, at få analyseret behovet for en fællesoffentlig datainfrastruktur, der kan understøtte udviklingen bedst muligt. Indsatsen omfatter:

- En analyse af kommercielle og offentlige behov for etablering af fælles datainfrastruktur, standarder, retningslinjer og governance for deling af præcise og dynamiske data om steder mv. med udgangspunkt i igangværende initiativer i kommuner, regioner og stat.
- I forlængelse af analysen udarbejdes beslutningsgrundlag for udvikling og igangsætning af 1-2 konceptuelle pilotprojekter. Pilotprojekterne udvikles i samarbejde med relevante kommunale og regionale aktører og det tværoffentlige Smart City Partnerskab (jf. 5.2).

Organisering

Initiativet forankres hos SDFE med inddragelse af kommunale, regionale og statslige aktører med henblik på at sikre tværgående koordination og vidensdeling. Der afrapporteres til porteføljestyregruppen for den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi.

6.1 Fælles data om terræn, klima og vand 4. maj 2016

Aftalens indhold

Bedre, flere og mere sammenhængende samt let tilgængelige data om det hydrologiske kredsløb vil effektivisere eksisterende produktion og forvaltning samt understøtte innovation af datadrevne produkter og services. Initiativet skal gøre landsdækkende og ajourførte data let tilgængelige via en fællesoffentlig geografisk infrastruktur, der kan understøtte en sammenhængende effektiv forsyning af terræn-, klima- og vanddata. Initiativet består af:

- Etablering af fællesoffentlige geografiske infrastrukturer til sammenstilling og distribution af terræn-, klima- og vanddata, der skal skabe sammenhæng mellem eksisterende data. En fællesoffentlig geografisk infrastruktur omhandler data, metadata, værktøjer og selve den fysiske infrastruktur tillige med aftaler om organisering, standarder, drift, vedligeholdelse mv.
- Etablering af business cases for prioritering af nye indsatser gennem analyse af datasæt om det hydrologiske kredsløb (både eksisterende men svært tilgængelige datasæt og etablering af nye datasæt) og eksisterende infrastrukturkomponenter og portalløsninger (eksempelvis Danmarks Miljøportal, Kortforsyningen/Datafordeleren mfl.).

Initiativet baserer sig på Grunddataprogrammets principper for datadeling. En effektiv fællesoffentlig udnyttelse af data vil skabe positive gevinster på tværs af vand- og spildevandsforsyning, by- og erhvervsudvikling, klimatilpasning, som både forebyggelse og håndtering af oversvømmelser, vejrprognoser til planlægningsformål, varslinger til beredskab, grund- og drikkevand, miljøgodkendelser, landbrugsproduktion, entreprenørvirksomhed, byggebranchen og forsikringsbranchen mfl.

Organisering

Initiativet forankres i SDFE, der sammen med SVANA/NST, KL og Danske Regioner varetager implementeringen af initiativet. Der etableres samtidig en referencegruppe med deltagelse af de væsentligste forvaltningsmyndigheder, dataejere og databrugere, herunder DMI, GEUS, GST, KDI, TRM, beredskabsmyndigheder, regioner og kommunale vand- og spildevandsforsyningselskaber. Endvidere inddrages private aktører. På baggrund af resultater fra de i punkt to omtalte business cases træffes beslutning om, hvilke offentlige data om det samlede hydrologiske kredsløb der bør stilles til rådighed, hvilken kvalitet data skal have, og hvilke nye datasæt der med fordel kan etableres.

Der afrapporteres til porteføljestyregruppen for den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi.

6.2 Åbne data om energiforsyning

4. maj 2016

Aftalens indhold

Omstillingen til fremtidens energisystem har skabt en efterspørgsel på datadrevet beslutningsstøtte og intelligent energistyring i bygningsmassen og forsyningssektoren. Private virksomheder har potentiale til at udvikle løsninger, men adgangen til energidata kan forbedres.

Initiativet skal afdække potentialet for tilgængeliggørelse af aggregerede og detaillerede data om energiforbrug til at understøtte energibesparelser i bygninger (bygninger står for 40 procent af Danmarks energiforbrug). En målrettet indsats for energibesparelser i bygninger udgør en vigtig del af omstillingen til et effektivt og forsynings sikkert energisystem. Det er centralt, at der udvikles data og metoder, der kan fremme aktivering af dette potentiale. Til udvikling af løsninger skal der sikres adgang til relevante forsyningsdata om energiforbrug, bygningers data samt meteorologiske data. Forbedret dataforsyning skal reducere omkostninger til energieffektivisering af ejendomsporteføljer ved udvikling af nye metoder og forretningsmodeller.

Der gennemføres en analyse af forudsætninger, barrierer og gevinster ved at samle relevante energiforsyningsdata, forbrugs-, bygnings- samt meteorologiske data med henblik på at beskrive forudsætninger for en fælles datainfrastruktur for energiforsyningsrelevant information, der understøtter, at energibesparelser i bygninger og bygningsmassen kan indgå som en integreret del af det fleksible energisystem og -marked. Arbejdet baseres på Grunddataprogrammets principper, der understøtter en enkel og effektiv sammenstilling og adgang til data.

Initiativet gennemføres ved et konceptuelt pilotprojekt med henblik på at afdække databehov, databarrierer og metoder til fremme af intelligente og energieffektive bygninger. Projektet tager udgangspunkt i såvel et teknisk studie som i praktisk eksemplificering, fx med udgangspunkt i en større samlet bygningsmasse i offentlig eller privat eje, fx i kommunalt regi. Initiativet bidrager til at afdække generelle muligheder ved integreret dataanvendelse i forsyningssektoren, således at dataanvendelse er med til at sikre en omkostningseffektiv omstilling af energisektoren.

Organisering

Initiativet forventes gennemført over en 3-årig periode og forankres i EFKM med inddragelse af myndigheder, større bygningsejere samt private og offentlige energi- og forsyningsvirksomheder.

Der afrapporteres til porteføljestyregruppen for den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi.

6.3 Udveksling af data om nedgravet infrastruktur

4. maj 2016

Aftalens indhold

Initiativet skal gøre det nemmere og billigere for virksomheder at grave og vedligeholde nedgravet infrastruktur i Danmark samt reducere byrderne ved gravearbejde for det omkringliggende samfund. Oplysninger om nedgravet infrastruktur skal automatisk kunne deles og hentes på tværs af digitale systemer i forbindelse med planlægning af nye gravearbejder. Som en del af regeringens vækstpakke fra november 2015 er der gennemført en analyse af det samfunds- og erhvervsøkonomiske udbytte ved etablering af en digital udvekslingsplatform for ledningsoplysninger samt de tekniske og juridiske forudsætninger for dette. På baggrund af analysens anbefalinger etableres en distributionsplatform, der samler data fra ledningsejere og sender dem til graveaktøren, der får mindre bøvl med sammenstilling af ledningsplaner. Den konkrete udmøntning af initiativet fastlægges som en del af udviklingsprojektet og forventes at omfatte:

- Udarbejdelse og implementering af fælles standarder for udveksling og udstilling af data.
- Test af udvekslingsplatform og etablering af proof-of-concept som grundlag for etablering af retningslinjer for datadeling mv.
- Etablering af samgravningsmodul, der understøtter effektiv koordinering af gravearbejder.
- Etablering af en infrastruktur, som sikrer snitflader for udveksling af data og samler ledningsejeres data i overensstemmelse med præsentationsstandard, samt visning af data til graveaktøren/øvrige ledningsinformationsbrugere.
- Revidering af lovgivning på området.

Initiativet forventes at resultere i automatisering og effektivisering af sagsgange, færre graveskader, understøttelse af øget samgravning og bedre udnyttelse af eksisterende infrastruktur. Initiativet baseres på Grunddataprogrammets principper og vil bidrage dels til digitaliseringsstrategiens mål om offentlige data som vækstdriver, og dels til målet om automatiseret informationsudveksling mellem virksomheders og offentlige myndigheders it-systemer.

Organisering

Der etableres en styregruppe med deltagelse af SDFE (formand), KL og Danske Regioner. Styregruppen vil have fokus på at forberede implementeringen af initiativet, herunder sikre forankring hos og inddragelse af berørte aktørgrupper. Der etableres samtidig en følgegruppe med deltagelse af en bred interessentkreds, herunder Vejdirektoratet, brancheorganisationer, graveaktører og LER brugergruppen, ledningsejere inden for forsynings- og telesektoren mv. Det er således vigtigt, at berørte aktørgrupper inddrages i den konkrete udmøntning af initiativet, så indfasning af nye krav og løsninger sker under hensyntagen til omkostninger, digital modenhed, kommercielle behov mv. Initiativet vurderes at kunne udvikles og etableres med henblik på idriftsættelse 1. halvår 2019. Der afrapporteres til porteføljestyregruppen for den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi.

6.4 Samlet it-arkitektur for affaldsdata

Aftalens indhold

Målet med initiativet er at øge datavaliditeten af affaldsdata til gavn for både kommuner og staten. Dette vil også kunne mindske de administrative byrder forbundet med brugen af ADS, ligeledes til gavn for private aktører.

I den politiske aftale om affaldssektorens organisering (21. juni 2007) var et af formålene mere effektiv service og kontrol. Med aftalen blev der etableret tre digitale systemer:

- Affaldsdatasystemet (ADS), som blandt andet bruges til registrering af affaldsstrømmene - hvor affaldet kommer fra, hvordan det bliver indsamlet, og hvordan det bliver viderebehandlet - samt generering af affaldsdata på nationalt niveau mhp. indberetning til EU (Miljøstyrelsen).
- Affaldsregistret (AR), som er en oversigt over godkendte affaldsoperatører i form af indsamlingsvirksomheder og behandlingsanlæg (både private og kommunale). Registret varetages af Energistyrelsen.
- Nationale Standard Affalds Regulativer (NSTAR), som indeholder de gældende bestemmelser for den enkelte kommunale affaldsordning (varetages af Energistyrelsen).

De tre systemer blev etableret dels for at leve op til EU's krav om afrapportering og ansvarsfordeling og dels for at understøtte den kommunale opgaveløsning med planlægning og tilsyn på affaldsområdet.

Der blev i 2014 indgået en aftale mellem KL og miljøministeren om en fælles indsats for at få realiseret målsætningerne i ressourcestrategien "Danmark uden affald". En af forudsætningerne for en effektiv indsats er et tilstrækkeligt og validt datagrundlag. At datagrundlaget er tilstrækkeligt og validt er også en forudsætning for opgørelse af de kommunale genanvendelsesprocenter.

Indsamling af affaldsdata foregår i dag blandt andet via en række statslige it-systemer, som alle er etableret særskilt, og som kun i begrænset omfang kan dele data med andre systemer. Der er på nuværende tidspunkt derfor store udfordringer med at få genereret valide data med en detaljeringsgrad og opdateringsfrekvens, der gør data brugbare til planlægning, tilsyn og udvikling af affaldshåndteringen i kommunerne. Den nyligt gennemførte evaluering af de politiske aftaler om organisering af affaldssektoren viser, at alle interviewede kommuner mener, at validiteten af data i ADS er for ringe til, at systemet kan anvendes som eneste datakilde i forbindelse med planlægning og tilsyn. Derfor igangsættes udvalgte aktiviteter, der kan gøre det nemmere at dele affaldsdata på tværs af kommunale, statslige og andre affaldsaktørers systemer, og som kan understøtte en effektiv service til brugerne af systemerne med fokus på samfundsmæssige gevinster. Det skal gøres muligt at integrere data fra de tre statslige systemer direkte i kommunernes fagsystemer, og tilsvarende at integrere data opsamlet og registeret i de kommunale systemer i de statslige systemer med henblik på ligeledes at øge validiteten af data der. Det vil skabe mere effektive processer og forbedre datakvaliteten til gavn for både kommuner og staten.

Derved forbedres også kommunernes mulighed for at planlægge, håndhæve og evaluere den betydelige opgave, der ligger i at udvikle og drive de kommunale affaldsordninger, og statens mulighed for løbende at følge op på implementeringen og efterlevelsen af reguleringen.

Resultat af dette projekt er en handlingsplan, der bygger på følgende aktiviteter:

1. En omfattende kortlægning af de data, der i dag registreres på affaldsområdet både i staten og i kommunerne,
2. En beskrivelse af de opgaver, der varetages af såvel staten som kommunerne på området.
3. En analyse af, hvordan data fra de samlede systemer på tværs af kommunerne og staten bedst kan understøtte opgavevaretagelsen hos begge.
4. Identifikation af de eventuelle tekniske, it-arkitektoniske, juridiske og økonomiske barrierer, der er for smart deling af affaldsdata på tværs af systemer, samt pege på løsninger.

På baggrund af ovenstående aktiviteter udarbejdes en handlingsplan, der peger på, hvordan der bedst sikres en smidig dataudveksling mellem de offentlige og øvrige it-systemer, der bliver brugt i affaldssektoren. På baggrund af handlingsplanen skal der tages stilling til evt. implementering af de identificerede løsninger.

En kortlægning af registrering af data vil omfatte kortlægning af registreringskrav og praksis i Energistyrelsen, Miljøstyrelsen, repræsentative kommuner og udvalgte private affaldsaktører. Tilsvarende vil analysen af, hvordan data bedst kan understøtte opgaverne, kræve såvel en overordnet beskrivelse af disse, en kortlægning af den praktiske udførelse af opgaverne i Energistyrelsen, Miljøstyrelsen og i kommunerne, samt en it-arkitektur analyse.

Arkitekturanalysen skal pege på, hvordan man kan skabe de bedste forudsætninger for deling af data, datavalidering og samarbejde på tværs af aktører.

I regi af aftalen mellem KL og miljøministeren om en fælles indsats for at få realiseret målsætningerne i ressourcestrategien blev der i november 2015 igangsat en foranalyse af udfordringerne med ADS og affaldsdata generelt. Foranalysen er udført af KL, i tæt koordination med MST. Formålet med foranalysen er gennem to workshops med deltagelse af kommuner og private og kommunale aktører på affaldsmarkedet at identificere de vigtigste udfordringer for en effektiv generering og brug af data fra ADS. Foreløbig peger foranalysen blandt andet på, at der opleves en manglende integration mellem fagsystemer og registre på tværs af aktører. Foranalysen forventes endeligt afsluttet i slutningen af maj 2016, og resultaterne herfra kan fungere som indspil for det videre arbejde med en samlet it-arkitektur for affaldsdata.

Organisering

Der nedsættes en arbejdsgruppe med Miljøstyrelsen (formand), Energistyrelsen, KL og relevante kommuner, som sikrer den løbende fremdrift og kvalitetssikring af initiativet. Der afrapporteres på initiativets fremgang til porteføljestyregruppen for den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi i overensstemmelse med de aftalte governance- og økonomi- og porteføljestyringsprincipper.

7.1 Styr på informationssikkerhed i alle myndigheder

4. maj 2016

Aftalens indhold

En væsentlig forudsætning for den fremadrettede digitaliseringsindsats er, at borgere og virksomheder er trygge ved og har tillid til, at offentlige myndigheder håndterer følsomme oplysninger med fortrolighed og med respekt for sikkerheden. Det er derfor nødvendigt, at der opnås et tværgående højt sikkerhedsniveau, der samtidig balancerer hensyn til brugervenlighed og økonomi via en risikobaseret tilgang til informationssikkerhed. Tværgående erfaringsopsamling og koordination af parternes arbejde med informationssikkerhed bør ligeledes understøttes. Initiativet består af følgende indsatser:

- Alle myndigheder skal følge principperne i informationssikkerhedsstandard ISO27001. For at understøtte indsatsen udarbejdes støtte til arbejde med og implementering af ISO27001.
- Alle offentlige myndigheder arbejder efter konkrete sikkerhedstiltag for at imødegå trusler om hacking. Center for Cybersikkerhed understøtter myndighedernes arbejde med sikkerhed, herunder udbredelse af ”Top fire”, der er forslag til konkrete sikkerhedstiltag.
- Alle offentlige myndigheder skal indberette større cybersikkerhedshændelser. Der skal findes en model, der sikrer myndighederne en smidig proces ved indberetning af sikkerhedsbrud
- Alle offentlige myndigheder stiller relevante sikkerhedsmæssige krav ved udbud og indgåelse af it-kontrakter fx som en del af løsningsarkitekturen. Myndighederne kan anvende Digitaliseringsstyrelsens klausulbibliotek som inspiration til deres it-kontrakter eller K04 efter dennes lancering.
- Digitaliseringsstyrelsen udarbejder i samarbejde med Justitsministeriet og Datatilsynet en vejledning i, hvordan offentlige myndigheder kan indarbejde krav, fx i design og videreudvikling af løsninger om *data protection by design* og *data protection by default*, der ventes med den kommende databeskyttelsesforordning.
- Der skal ske en løbende opfølgning på myndighedernes arbejde med informationssikkerhed i Forum for fællesoffentlig koordinering af informationssikkerhed. KL forestår opfølgningen i kommunerne, og Danske Regioner forestår opfølgningen i regionerne.

Organisering/tidsplan

Initiativet forankres i det eksisterende Forum for fællesoffentlig koordinering af informationssikkerhed, der afrapporterer til Styregruppen for digitaliseringsstrategien. Kommissoriet for forummet revideres i forbindelse hermed. Implementering af ISO27001 i staten fortsætter i regi af Statens informationssikkerhedsforum. Danske Regioner og KL understøtter regionernes og kommunernes arbejde med ISO-standard og i forhold til behovet for den fremadrettede indsats. Allerede udarbejdet materiale fra DIGST stilles til rådighed til denne indsats.

7.2 Fælles standarder for sikker udveksling af information

Aftalens indhold

Der har været en stigende efterspørgsel fra myndighederne efter at koordinere og sammentænke brugerstyring på tværs af den offentlige sektor, og der er gennem de senere år blevet udviklet fællesoffentlige standarder som fx OIOIDWS, der blandt andet gør det muligt at vise personlige data fra offentlige registre på en sikker og standardiseret måde. Skiftet til fællesoffentlige standarder er undervejs flere steder i den offentlige sektor og er en væsentlig trædesten for fremtidig digitalisering.

Med implementeringen af telemedicin, herunder digitale velfærdsløsninger i borgernes hjem samt patientrapporterede oplysninger (PRO), begynder sundhedsvæsenet i stor skala at tilbyde digitale løsninger til borgere og patienter. Der indsamles helbredsoplysninger via måleudstyr i hjemmet, og borgerne besvarer spørgeskemaer digitalt. Denne positive udvikling udfordrer imidlertid visse af de sikkerhedsstandarder, som i dag benyttes.

Sikkerhedsstandarderne skal derfor opdateres ved at sikre, at fællesoffentlige sikkerhedsstandarder såsom OIOIDWS i stigende grad benyttes. Dette vil gøre det nemmere at udbygge digitaliseringen af fx sundhedsvæsenet med tidssvarende teknologiske løsninger og samtidig gøre det nemmere for it-leverandører at byde ind med moderne - og måske billigere - it-løsninger, når der ikke stilles krav om, at it-løsninger skal anvende en særlig domænespecifik sikkerhedsstandard, som til og med forekommer mere og mere teknologisk utidssvarende.

Sundhedsvæsenets parter, herunder kommunerne, har i forbindelse med implementeringen af Fælles Medicinkort (FMK) investeret i sikkerhedshåndtering målrettet sundhedsområdet. Denne "system-til-system sikkerhed" har været nødvendig og er fortsat relevant for brugen af FMK mv. Med initiativet om fælles it-sikkerhedsstandarder i den offentlige sektor sikres det imidlertid, at kommuner og regioner fremadrettet i højere grad kan genbruge fællesoffentlige sikkerhedsstandarder.

Parterne på sundhedsområdet gennemførte i 2014 i regi af den Nationale Strategi for Digitalisering af Sundhedsvæsenet 2013-2017 en omfattende analyse af mulighederne for at samordne forskellige sikkerhedsstandarder, herunder muligheden for at overgå fra brugen af "den gode webservice" til den fællesoffentlige OIOIDWS-sikkerhedsstandard. Analysen viste, at det er muligt at gennemføre dette skift, og at det vil være hensigtsmæssigt at gennemføre en række konkrete afprøvninger samt udarbejde en migreringsplan for de systemer, det anses for relevant at omlægge til en fælles sikkerhedsstandard.

Initiativet består af følgende elementer:

1. Opdatering af infrastrukturen med henblik på at kunne teste sikkerhedsstandarderne i blandt andet elektroniske patientjournaler, omsorgsjournaler mv.
2. Afprøvning den fællesoffentlige standard OIOIDWS på sundhedsområdet.
3. På baggrund af testene estimeres de fremadrettede omkostninger ved ibrugtagning af de nye sikkerhedsstandarder i relevante it-systemer.
4. Fastlæggelse af fremtidige samarbejdsforpligtelser omkring OIOIDWS.
5. Udarbejdelse af en migreringsplan for, hvilke it-systemer der bør omlægges og/eller opdateres til at kunne anvende de nye sikkerhedsstandarder. Migreringsplanen tiltrædes af Den nationale bestyrelse for sundheds-it, jf. *Organisering*.

Organisering

Initiativet kræver et tæt samarbejde mellem sundhedsvæsenet og Digitaliseringsstyrelsen. Sidstnævnte er standardejer på den fællesoffentlige OIOWS-sikkerhedsstandard. Initiativet forankres i Den nationale bestyrelse for sundheds-it. På baggrund af resultatet af initiativets punkt 1-3 forelægges beslutningsoplæg om gennemførelse af punkt 4-5 for bestyrelsen. Der afrapporteres på initiativets fremdrift til porteføljestyregruppen for den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi i overensstemmelse med de aftalte governance- samt økonomi- og porteføljestyringsprincipper. Initiativets gennemførelse koordineres med initiativ 7.3 *Digitale identiteter og rettighedsstyring*.

7.3 Digitale identiteter og rettighedsstyring

Aftalens indhold

Det er centralt for tilliden til den offentlige digitalisering, at løsninger, systemer og data kun kan tilgås af de rette personer. Dette skal sikres ved hjælp af korrekt tildeling af digitale identiteter og rettigheder, ligesom risikoen for misbrug af identiteter skal imødegås. Der er aktuelt en række udfordringer forbundet hermed, hvorfor nærværende initiativ fokuserer på:

- *At sikre fælles håndtering af tildeling af identiteter på tværs af myndigheder og imødegå risiko for misbrug af digitale identiteter.* Initiativet skal understøtte en fælles metode for registrering af personer, der ikke har gyldigt identifikationsnummer. Initiativet skal også sikre en skærpet proces for udstedelse af NemID til udenlandske borgere, der flytter til Danmark. Endelig skal nye muligheder for digitale identiteter såsom biometri undersøges.
- *At sikre digitalt samtykke.* Datadeling på tværs af forvaltningsskel beror enten på lovhjemmel eller på baggrund af borgeres eller virksomheders samtykke. Myndigheder skal derfor kunne indhente samtykker digitalt, når det er relevant. Muligheden for, at virksomheder også kan benytte digitale samtykker, skal undersøges.
- *At sikre digital fuldmagt.* De borgere og virksomheder, der ikke kan betjene sig selv digitalt, skal have mulighed for at afgive digital fuldmagt til en anden betroet part. Det undersøges, hvordan den nuværende fællesoffentlige fuldmagtskomponent kan tænkes ind med udgangspunkt i identificerede forretningsbehov og øget brugervenlighed. Muligheden for, at en fuldmagtskomponent skal kunne anvendes ved nyudvikling af selvbetjeningssystemer, skal ligeledes undersøges.
- *At imødekomme krav fra EU.* Initiativet vil imødekomme øgede krav fra EU på området for identitets- og rettighedsstyring, herunder fortolkning af eIDAS-forordningen, der skal sikre gensidig anerkendelse af e-identiteter på tværs af landegrænser inden for EU.
- *At udarbejde en handlingsplan og retningslinjer for fællesoffentlig brugerrettighedsstyring.* Tværoffentlig identitets- og rettighedsstyring skal baseres på fælles internationale standarder, protokoller og datastrukturer, så de lokale løsninger kan bygges efter behov, men ud fra fælles retningslinjer, idet der samtidig sigtes mod at lette evt. administrative byrder hos brugerne. Hertil kommer modning af standarder inkl. pilotprojekter og løbende vedligeholdelse.

Gevinsten ved at sikre valide, digitale identiteter er, at borgere og virksomheder bevarer tilliden til offentlig digitalisering, og at risikoen for misbrug med offentlige ydelser minimeres. Digital fuldmagt og samtykke er en grundlæggende forudsætning for øget digitalisering. Endelig vil initiativet give mulighed for at håndtere borgere og virksomheders identiteter på tværs af landegrænser.

Organisering

Initiativet forankres i DIGST med løbende koordinering med de fællesoffentlige parter. Initiativet har ophæng i styregruppen for den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi. For så vidt angår aktiviteterne vedr. digital fuldmagt forankres de i styregruppen for udbud af fællesoffentlige komponenter med repræsentanter fra DIGST (formand), ERST, SKM, KL, Danske Regioner, ATP og øvrige relevante parter.

7.4 Nye generationer NemID, NemLog-in og Digital Post

4. maj 2016

Aftalens indhold

De fællesoffentlige infrastrukturkomponenter NemID, NemLog-in og Digital Post er forudsætninger for effektiv og sikker digital selvbetjening mellem offentlige myndigheder og henholdsvis borgere og virksomheder. I løbet af de kommende år skal de eksisterende løsninger erstattes af nye generationer af de centrale fællesoffentlige infrastrukturkomponenter.

Kontrakten for NemID udløber i november 2018. Forberedelse af udbuddet af NemID er påbegyndt og der arbejdes på indgåelse af et partnerskab med en privat part. Centrale forretningsmæssige behov i forbindelse med næste generation NemID er forbedringer af løsningen, særligt i forhold til NemID til virksomheder, større modularitet og flere sikringsniveauer, således at der fx gives mulighed for at foretage én-faktor-login ved mindre følsomme data.

Kontrakten for NemLog-in udløber i januar 2019. Forberedelse af udbud af næste generation NemLog-in er igangsat og i den forbindelse undersøges en række forbedringer af løsningen. Herunder afklares det, om løsningen skal omfatte mere avanceret brugerstyring, signering, fuldmagts- og samtykkefunktionalitet samt flere sikringsniveauer.

Digital Post 2-kontrakten udløber primo 2018 med mulig forlængelse på to år samt et år til migrering. Næste generation Digital Post skal kunne erstatte Digital Post 2 og skal sikre en fortsat sikker og effektiv digital kommunikation mellem borgere, myndigheder og virksomheder med fokus på at øge brugeroplevelsen gennem intelligent brug af data, fællesoffentlige komponenter, anvendelse af markedet samt en attraktiv prisstruktur.

Organisering

Initiativet forankres i styregruppen for udbud af fællesoffentlige komponenter med repræsentanter for DIGST (formand), ERST, SKM, KL, Danske Regioner, ATP og øvrige relevante parter. Initiativet gennemføres af Finansministeriet (Digitaliseringsstyrelsen) i samarbejde med relevante offentlige myndigheder, KL og Danske Regioner.

7.5 Bedre sikkerhed på ID-løsninger målrettet børn og unge

4. maj 2016

Aftalens indhold

I takt med den øgede anvendelse af digitale løsninger samt den teknologiske og digitale udvikling opstår der en forventning om, at offentlige ID-løsninger målrettet børn og unge kan tilbyde bedre sikkerhed end blot brugernavn og adgangskode. Behovet er blevet bekræftet af arbejdet med at realisere den fælles brugerportal for folkeskolen. Dette gælder især for aldersgruppen 12-15 år, som endnu ikke har et NemID, og hvor der vil være et behov for, at der kan etableres en højere grad af digital fortrolighed, fx i forbindelse med brugen af UNI-Login i skolen.

Der er derfor behov for en indsats, der sikrer, at offentlige og private tjenesteudbydere af digitale løsninger målrettet børn og unge kan arbejde med et variabelt sikkerhedsbegreb, der dels tilbyder let og smidig adgang, dels tilfører tilstrækkelig høj sikkerhed, når det kræves. Der er dertil behov for en indsats for at sikre, at offentlige ID-løsninger målrettet børn og unge indeholder en passende og let tilgængelig 2-faktor-mulighed, så der kan etableres en større fortrolighed i digitale løsninger.

Der igangsættes en analyse, som omfatter:

- Afdækning af løsning for en let tilgængelig sikkerhedsløsning, der er tilpasset børn og unge. F.eks. en biometrisk løsning såsom stemme- eller ansigtsgenkendelse eller anden løsning, der baserer sig på børnenes egne digitale enheder.
- Udvikling af koncept, der gør private og offentlige tjenesteudbydere i stand til at arbejde med et variabelt sikkerhedsbegreb. F.eks. et koncept der udstiller normalsituation for brugere under 15 år, herunder hvilke godkendte enheder brugerne typisk logger på fra og hvilke offentlige tjenester, de benytter.
- Afdækning af hvordan og i hvor høj grad det øgede behov for digital fortrolighed kan integreres i allerede eksisterende løsninger. Herunder om det vil være en fordel i forhold til brugervenlighed, omkostning, governance, risici, vedligehold og fleksibilitet, at en ny biometrisk løsning integreres direkte med UNI-Login, NemID eller udbydes som en selvstændig komponent.

Afdækning skal anvende de kommende fællesoffentlige standarder for identiteters sikringsniveau som analyseramme.

Implementering af tiltagene forventes at bidrage positivt til, at det enkelte barn kan færdes sikkert i digitale løsninger, samt at private og offentlige tjenesteudbydere bliver i stand til at arbejde med et variabelt sikkerhedsbegreb i digitale løsninger målrettet børn og unge.

Organisering /tidsplan

Arbejdet forankres i en styregruppe bestående af STIL (formand), KL og DIGST. Stygruppen rapporterer til Porteføljestyregruppen for den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi.

8.1 Gode data og effektiv datadeling

4. maj 2016

Aftalens indhold

Bedre deling af data mellem myndigheder, borgere og virksomheder er et centralt element i digitaliseringsstrategien. Gode data og effektiv datadeling er forudsætninger for blandt andet at realisere:

- Nemmere, mere sammenhængende, gennemsigtig og proaktiv selvbetjening (fokusområde 1)
- Mere effektiv sagsbehandling og kontrol (fokusområde 2)
- Mere koordinerede, sammenhængende og effektive velfærdsforløb (fokusområde 3)
- Bedre udnyttelse af offentlige data til at skabe rammer for vækst (fokusområde 4 og 5)
- En effektiv og vækstskabende forsyningssektor (fokusområde 6)

For at understøtte sammenhængende processer og genbrug af data er det nødvendigt, at data skabt hos én myndighed som led i myndighedens opgaver også kan anvendes af andre, hvor det er relevant. For at understøtte dette er der brug for fælles arkitekturrammer og retningslinjer. Strategiens initiativer skal fra starten indtænke behov for tværoffentlig datadeling i deres arkitektur, så de it-løsninger, som de etablerer, kan understøtte sammenhæng på tværs. Det er samtidig hensigten, at de rammer og retningslinjer, der skabes, skal anvendes bredt i projekter i den offentlige sektor. Derfor skal strategiens initiativer dokumentere deres forretnings- og it-arkitektur indenfor fælles rammer.

- Arkitekturen skal udvikles iterativt startende med elementer, som er nødvendige for specifikke initiativer i digitaliseringsstrategien, og kan herefter anvendes bredere i den offentlige sektor.
- Arkitekturen skal være drevet af business cases, så initiativerne bidrager til, at fælles standarder og infrastruktur etableres, hvor det samlet set medfører besparelser eller andre fordele for den offentlige sektor.
- Arkitekturen skal bygge videre på myndighedernes og det fællesoffentlige arkitekturarbejde fra blandt andet OIO og grunddataprogrammet, på erfaringer fra it-markedet og eksisterende it-systemer i det offentlige, herunder standardssystemer, samt på internationale standarder.
- Arkitekturen på tværs af det offentlige skal respektere, at sektorenes aktører og deres it-systemer fortsat skal kunne anvende domænespecifikke sprog, standarder og datamodeller.
- Arkitekturen skal være åben og uafhængig af bestemte teknologier og leverandører og skal understøtte driftssikkerhed i et marked med flere leverandører, blandt andet jf. initiativ 8.2 om robust drift af den fælles infrastruktur.
- Arkitekturen skal tage højde for lovgivning, mål, regler og rammer for informationssikkerhed, blandt andet jf. initiativerne i fokusområde 7 om informationssikkerhed og digitale identiteter og rettighedsstyring.
- Arkitekturen, herunder de fælles standarder, skal fremadrettet vedligeholdes pba. erfaringer og feedback fra projekter, it-leverandører og myndigheder og pba. den teknologiske udvikling.

Initiativet består af tre hovedelementer:

1. Fælles arkitekturstyring
2. Fælles rammer for gode data
3. Fælles rammer for infrastrukturer for datadeling.

Ad 1 Fælles arkitekturstyring

Ansvaret for prioritering, udvikling, vedligehold og anvendelse af den fælles arkitektur, standarder og infrastruktur varetages af en styregruppe for data og arkitektur (SDA). Styregruppen skal, med reference til porteføljestyregruppen for den fælles offentlige digitaliseringsstrategi, sikre tværgående koordinering og at initiativerne både anvender og bidrager til den fælles arkitektur. Strategiens initiativer skal derfor i fx analysefasen skitsere deres arkitektur til review i styregruppen, så genbrug af eksisterende arkitekturkomponenter sikres, hvor det er relevant, nye behov for tværgående arkitektur bliver identificeret, og så det sikres, at initiativerne efterlever de eksisterende besluttede arkitekturrammer med henblik på digital sammenhæng på tværs.

Der udarbejdes en skabelon for arkitekturrapporter til arkitektur-review af initiativerne i styregruppen. Inden udgangen af marts 2017 udarbejdes med udgangspunkt i myndighedernes erfaringer med OIO-metoderne en fælles metoderamme med udpegning af de dokumenter, som skal udarbejdes af strategiens initiativer. Fokus skal være på forretningsarkitektur og integrationer til datadeling, samt anvendelse af fælles komponenter og services. Dette vil ikke blot understøtte styregruppens review, men vil også styrke projektgennemførelsen i samspil med it-leverandørerne og øge konkurrencen om de offentlige it-opgaver. It-leverandørerne skal derfor involveres i afklaring af metoderammen.

Styregruppen skal udarbejde en revideret hvidbog om it-arkitektur, der fastlægger de strategiske pejlemærker, mål og principper for udvikling af offentlige it-løsninger og for valg og vedligehold af fælles arkitektur og standarder. Hvidbogen skal være en opdatering i forhold til hvidbogen fra 2003, der modsvarer såvel udviklingen i den offentlige sektors behov og digitale modenhed som den teknologiske udvikling. Hvidbogen skal danne grundlag for den fælles arkitektur, for initiativernes løsningsudvikling og for arkitekturstyregruppens review af initiativer.

For at operationalisere, hvilke krav hvidbogen konkret stiller til initiativer og systemer udarbejdes en referencearkitektur for deling af data og dokumenter, der blandt andet beskriver fælles behovsmønstre og mønstre for teknisk understøttelse, herunder de forskellige roller, der skal afklares i initiativerne. Referencearkitekturen udpeger også eventuelle områder for eksisterende og nye fælles standarder og infrastruktur, som skal lette initiativernes implementering. Referencearkitekturen bliver således en generel ramme og støtte for alle initiativernes egen specifikke arkitektur.

Der udarbejdes et overblik over den fælles arkitektur med vejledning og oversigter samt kataloger over fælles standarder og løsninger, som skal bruges af initiativerne, og som stilles frit til rådighed for andre. For at understøtte et løft af arkitekturkompetencer i initiativerne og bredt i den offentlige sektor skal der skabes rammer for erfaringsdeling og kurser i samarbejde med uddannelses- og kursusudbydere. Overblik og kursustilbud vedligeholdes løbende i strategiperioden.

Ad 2 Fælles rammer for gode data

Styregruppen er ansvarlig for at koordinere arbejdet med at skabe god adgang til de datasæt, som offentlige myndigheder skaber via deres opgaveløsning. Der etableres et fælles overblik over, hvilke data som strategiens initiativer har behov for at tilgå hos hvilke myndigheder, og i hvilke systemer. Overblikket skal konsolidere identificerede behov og udfordringer fra initiativerne. På den baggrund skal styregruppen og dens sekretariat, hvor det er relevant, hjælpe initiativer og myndigheder med data med afklaring af udfordringer i forhold til deling af data og koordinere eventuelle behov på tværs af flere initiativer.

Der udarbejdes en vejledning om god dataforvaltning, som dels skal understøtte myndigheder, som udbyder data, og dels initiativer, som skal bruge dem med hensyn til adgang til og dokumentation af data, datakvalitet, sikkerhed mv. For at understøtte myndighedernes arbejde med at indgå i samarbejder om at genbruge data udvikles standardaftaler for datadeling, der gør det nemt at indgå aftaler for datadeling efter ensartede, fælles vilkår. For at gøre det nemt at forstå data, som skal udstilles og deles, udarbejdes pba. erfaringerne fra OIO-arbejdet, grunddataprogrammet og sektorerne fælles regler for informations- og datamodeller, herunder fælles begrebsdefinition for data, som myndigheder skal anvende, når de udstiller data til deling, et fælles sprog for beskrivelse af datakvalitet, så databrugere kan få information om kvaliteten af data, de henter, samt et fælles sæt egenskaber for data, som sikrer, at data kan bruges med størst mulig værdi. I forlængelse heraf fastlægges retningslinjer for specifikation af snitflader, hvorigennem man tilgår data.

Med henblik på at skabe fælles overblik over offentlige data etableres et samarbejde mellem eksisterende datakataloger og væsentlige tværoffentlige service- og dataudbydere, som fx de fælleskommunale løsninger i KOMBIT-regi, serviceplatformen på sundhedsområdet i SDS-regi og Datafordeleren i SDFE-regi. Der etableres fælles retningslinjer for, hvordan de udbudte services og datasæt på disse infrastrukturer beskrives og kan udstilles i et tværoffentligt datakatalog.

Der etableres fælles informationsstandarder for en række tværgående forretningsobjekter, som anvendes bredt på tværs i det offentlige. Det omfatter fx en opdatering af udvalgte eksisterende OIO-standarder som fx Sag, Dokument, Organisation og Klassifikation såvel som nyudvikling af kandidater som fx Myndighed, Ydelse, Indsats og Tilstand, der identificeres som led i strategi-initiativerne. Disse skal supplere og koordineres med grunddata-standarderne og skal blandt andet bruges i forhold til Digital Post, grunddata, kontaktregister og tværgående forløb. En række af de eksisterende standarder anvendes allerede af forskellige myndigheder og har behov for vedligeholdelse og modernisering. Det forventes, at dette bliver en central del af initiativet, og det vil kræve en fælles afklaring af rammerne for udvikling, vedligehold og governance af såvel eksisterende som nye standarder.

Ad 3. Fælles rammer for infrastrukturer for datadeling

Der etableres en fælles autoritativ fortegnelse over myndigheder med de overordnede data om myndigheder på topniveau, herunder korrekte navne og identifikatorer under hensyntagen til persondatalovgivningen. Dette skal i første omgang anvendes til entydig dokumentation af, hvilke myndigheder, der ejer, behandler og anvender data, men kan på sigt have flere anvendelser på tværs af det offentlige.

Med henblik på sammenhæng imellem de vigtigste offentlige infrastrukturer for udveksling og deling af dokumenter/meddelelser udarbejdes analyser, som skal afklare muligheder for modernisering af infrastrukturer for udveksling og deling af dokumenter og meddelelser i henhold til referencearkitekturen. Dette omfatter blandt andet Digital Post, sundhedsvæsenet blandt andet MedCom, samt andre udbredte meddelelsesinfrastrukturer.

Med henblik på at gøre det nemmere, mere sikkert og billigere at teste nye offentlige it-systemer, fælles standarder og infrastruktur, gennemføres en foranalyse af behov og muligheder for at etablere bedre rammer for test. Dette omfatter sammenhængende testdata, herunder særligt mulige løsninger for CPR-data, og eventuelt et sammenhængende miljø for test, undervisning og support i forhold til de fællesoffentlige løsninger.

Organisering

Der nedsættes snarest en fællesoffentlig styregruppe for data og arkitektur med relevante offentlige parter og ATP, der med reference til porteføljestyregruppen for den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi har mandat til at koordinere analyser og prioritering af databehov, samt indsatser for deling af data. Styregruppen fastlægger standarder, retningslinjer og metoder til brug for digitaliseringsstrategiens initiativer, og skal som noget af det første træffe beslutning om prioritering og start af aktiviteter for 2016 og 2017. De fastlagte rammer, herunder navnlig hvidbog, referencearkitektur og skabelon for arkitekturreview, skal foreligge i en første version tidsnok til, at de kan anvendes og være styrende for initiativerne. Herefter fortsætter arbejdet med arkitekturprodukterne yderligere i lyset af behov og erfaringer fra initiativerne. De enkelte elementer i den fælles arkitektur udvikles efter nærmere aftale i styregruppen med deltagelse fra de myndigheder, der har de fornødne kompetencer og friholdt kapacitet hertil, samt med involvering af it-leverandører på markedet. Styregruppen sekretariatsbetjenes af Digitaliseringsstyrelsen.

Det bemærkes, at det offentlige som andre sektorer har svært ved at skaffe de fornødne arkitekturkompetencer, og at det vil være en kritisk flaskehals for initiativet. Det kan løbende afklares, om der er behov og mulighed for, at medarbejdere med relevante arkitekturkompetencer fra relevante parter bidrager til et fælles sekretariat.

8.2 Robust drift af den fælles infrastruktur

4. maj 2016

Aftalens indhold

I takt med den øgede fællesoffentlige digitalisering bindes kommuner, regioner og staten stadig tættere sammen i deres gensidige afhængighed af fællesoffentlige infrastrukturkomponenter. Hvis NemID går ned, påvirker det ikke kun staten og bankerne, men også borgerne, der vil opleve en række gener i deres digitale hverdag. Derfor er der brug for klar information om systemernes driftsstatus og et fælles udgangspunkt for det fremtidige arbejde med systemhåndtering og drift af den fælles it-infrastruktur. Initiativet består af:

- *En indgang til information om driftsstatus:* Digitaliser.dk bliver udviklet, så sitet kan anvendes som en fællesoffentlig kommunikationsplatform for driftssamarbejde. Digitaliser.dk skal blandt andet give information om den aktuelle driftsstatus for de fællesoffentlige centrale it-systemer samt information om planlagte servicevinduer, opetid, nye releases m.m. Desuden undersøges muligheden for, at myndighederne kan udstille driftsinformation for de centrale it-systemer på deres egne sider. Ligeledes undersøges muligheden for push-meddelelser med driftsstatusopdateringer. Myndighederne er fortsat selv ansvarlige for at overvåge deres egne løsninger men forpligter sig til at udstille aftaler man har med eksterne leverandører og aktuel status på centrale parametre som tilgængelighed, opetider, fejlretningstider, svartider og generel driftsstatus.
- *Klart overblik over kritiske systemers afhængigheder:* De centrale kritiske systemers indbyrdes driftsmæssige afhængigheder kortlægges, herunder konsekvenserne ved evt. nedbrud. For at skabe et overblik over de indbyrdes afhængigheder, der er i den fællesoffentlige it-infrastruktur, udstilles kortlægningen visuelt.
- *Fællesoffentligt koordinationsforum:* Der nedsættes en fællesoffentlig koordinationsgruppe med deltagelse af både systemansvarlige og brugere af de kritiske fællesoffentlige komponenter. Relevante parter er systemansvarlige myndigheder, herunder blandt andet DIGST, ERST, SKAT, STIL, STAR, ATP samt myndigheder med væsentlige afhængigheder til de fællesoffentlige it-infrastruktursystemer, blandt andet KL og Danske Regioner.
- *Flere systemer:* I regi af det fællesoffentlige koordinationsforum skal der ske en drøftelse af en eventuel udvidelse af it-systemerne, således at flere systemer kan omfattes, såfremt det vurderes relevant. Forummet bør overveje fordele og ulemper ved at medtage flere systemer og indstille forslag herom til styregruppen for den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi.

Initiativet tager de første skridt på vejen mod et mere forpligtende samarbejde for de tværgående forretningskritiske infrastrukturkomponenter. På dette stadie sikres klar information om driftsstatus og et tydelig overblik over de tværgående forretningskritiske systemers afhængigheder. Desuden skabes et forum for fremtidig koordination og samarbejde.

De offentlige systemejere og -brugere skal i fremtiden sammen tage de næste skridt mod en endnu tættere koordinering af driftsarbejdet og systemforvaltningen. Det kan fx være gennem udvikling af fællesoffentlige standarder for udstilling af serviceniveauet på de kritiske systemer, ensartede krav til opetid mv. Ligeledes vil koordinationsgruppen kunne være med til at sikre, at når myndigheder fremover skal forhandle nye aftaler med deres leverandører, sker det på basis af de afhængige løsningers behov og ikke kun baseret på behov i den enkelte myndighed.

Organisering

Initiativet forankres i en fællesoffentlig koordinationsgruppe med deltagelse af relevante offentlige parter, der er systemansvarlige, og myndigheder med væsentlige afhængigheder til de

fællesoffentlige it-infrastruktursystemer. Der sikres koordination mellem den fællesoffentlige koordinationsgruppe og arbejdet i den fællesoffentlige systemforvaltningsgruppe for drift, vedligehold og videreudvikling af fællesoffentlige sundheds-it-løsninger, der blev nedsat ved ØA16 ved gensidig repræsentation i de to grupper.

Koordinationsgruppen refererer til porteføljestyregruppen for den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi.

9.1 Digital dannelse for børn og unge

9. maj 2016

Aftalens indhold

Grundlæggende digitale kompetencer er en forudsætning for at indfri potentialerne ved digitalisering af samfundet. For at understøtte, at digitale kompetencer udvikles hos børn og unge, skal der sættes fokus på digital dannelse, så børn og unge tilegner sig god digital adfærd, og så de hver for sig - og i fællesskaber - bliver bevidste og målrettede i deres brug af teknologi og bliver i stand til at begå sig læringsmæssigt, socialt, etisk og produktivt i den digitale virkelighed. Ved at sætte fokus på digital dannelse i den pædagogiske praksis i dagtilbud, læring og undervisning i folkeskole og på ungdomsuddannelser opbygger børn og unge forudsætninger for:

- I en tidlig alder at blive rustet til at leve og arbejde i et samfund, hvor de skal være kritisk tænkende, innovative og undersøgende samt aktivt bruge teknologi til at løse komplekse og virkelighedsnære problemstillinger.
- At se muligheder i og anvende relevante teknologier, deltage socialt online og være i stand til at forholde sig kritiske i arbejdet med it og medier.
- At kunne begå sig trygt, forsvarligt og etisk korrekt, når de anvender it og medier og deltager socialt online.
- At kunne begå sig trygt og sikkert på nettet i den digitale kontakt og kommunikation med det offentlige.

Initiativet bygger videre på allerede iværksatte initiativer blandt andet via folkeskolereformen og *Strategi for den digitale erhvervsuddannelse*. Initiativet består af:

- Informationskampagner målrettet henholdsvis børn og unge i dagtilbud, folkeskolen og på ungdomsuddannelserne om kompetent og sikker færden i det digitale samfund. Kampagnerne tilrettelægges således, at der er mulighed for opskalering, fx med yderligere elementer såsom supplerende undervisningsmateriale, videomateriale eller lignende.
- Læringsforløb om digital dannelse. Undervisningsmateriale målrettet udskolingen og ungdomsuddannelserne, der kobler den generelle introduktion til digital dannelse med mere konkrete budskaber om anvendelse af it i den digitale interaktion med samfundet, fx Nem ID, Digital Post og netbank. Læringsforløbene kan eventuelt udarbejdes i partnerskab med relevante private organisationer.

Organisering

Informationskampagnerne forankres i MBUL med inddragelse af relevante parter. Der er opbakning fra parterne bag indsatsen for it i folkeskolen i forhold til, at de dele af informationskampagnerne, der vedrører folkeskolen, gennemføres i regi af it i folkeskolen. Der afrapporteres til porteføljetyregruppen for den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi.

9.2 Kommunikation og hjælp til borgere og virksomheder

9. maj 2016

Aftalens indhold

Initiativet skal sikre, at danskernes tilstedeværelse på de offentlige digitale kanaler fastholdes, og at de grupper af borgere og virksomheder, som har brug for hjælp, kan få det. Dertil kommer, at initiativet skal sikre, at nye større digitaliseringsindsatser understøttes af en koordineret kommunikations- og hjælpeindsats på tværs af offentlige myndigheder, således at borgere og virksomheder er trygge ved at anvende digital kommunikation med det offentlige.

Initiativet bygger videre på et velfungerende samarbejde om kommunikation og hjælp til borgere og virksomheder. Kommuner, biblioteker og interesseorganisationer har løftet en stor og vigtig opgave, som har understøttet realiseringen af den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2011-2015. Den bør fortsættes. Borgere og virksomheder bør møde en offentlig sektor, der kommunikerer klart og enslydende på tværs, og som stiller hjælp til rådighed for de borgere og virksomheder, der har behov. Der skal løbende igangsættes nye initiativer, som kan hjælpe de udfordrede befolkningsgrupper (fx unge, mindre it-parate virksomheder, indvandrere fra ikke-vestlige lande, ældre mv.), så flest mulige danskere får glæde af de digitale muligheder, og så kommunikationen dermed sker via omkostningseffektive kanaler.

Behovet for den rette kommunikations- og hjælpeindsats – lige fra en særlig indsats målrettet unge til hjælp til it-svage borgere – skal vurderes og besluttet fællesoffentligt. Behovet for kommunikation og hjælp i relation til strategiens øvrige initiativer, fx nye generationer af NemID og Digital Post, besluttet og finansieres i de enkelte initiativer.

Organisering

Initiativet forankres i en samlet styregruppe for initiativ 1.1, 1.2, 1.3, 1.5 og 9.2 med repræsentanter fra blandt andet DIGST (formand), ERST, SKM, KL, Danske Regioner og ATP, som afrapporterer til porteføljestyregruppen for den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi. DIGST har det overordnede ansvar for initiativet for så vidt angår kommunikations- og hjælpeindsatser rettet mod borgere, mens ERST er ansvarlig for så vidt angår virksomhedsrettede kommunikations- og hjælpeindsatser.

Hvert år fastlægges årets kommunikations- og hjælpeindsatser i 1. kvartal. Dette eksekveres i 2. og 3. kvartal. I 4. kvartal afrapporteres de opnåede resultater til porteføljestyregruppen for den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi, og næste års opgaver prioriteres.

9.3 Højt kendskab til informationssikkerhed

Aftalens indhold

I takt med den teknologiske og digitale udvikling stilles der større og større krav til den enkelte borgers og virksomheds digitale viden og kompetencer. Samtidig digitaliseres stadig flere tjenester og selvbetjeningsløsninger, både private og offentlige. Der er derfor behov for en indsats, der skaber awareness om udbredte og aktuelle trusler og ruster borgere og virksomheder til at kunne færdes sikkert på nettet og udnytte de digitale muligheder på en sikker måde. Målet er at skabe digital tryghed og tillid til en forsvarlig håndtering af borgeres og virksomheders data. I løbet af strategiperioden igangsættes derfor årlige informationskampagner og -indsatser om god digital adfærd. Initiativet skal informere og vejlede befolkningen og virksomheder om generel brug af it og konkrete digitale offentlige services som Digital Post og Nem ID.

- *Borgerrettede informationsindsatser:* I løbet af strategiperioden sættes løbendes fokus på aktuelle problemstillinger inden for informationssikkerhed i form af informationskampagner målrettet borgere, så det bliver klart, hvordan man passer på sine data og færdes trygt og sikkert på nettet. Løbende analyser skal give indikationer af borgernes viden om informationssikkerhed og gøre det muligt at målrette informationsindsatserne.
- *Virksomhedsrettede informationsindsatser:* Der gennemføres en indsats, der skal styrke formidlingen af og handlingsorienteret vejledning om håndtering af aktuelle trusler og sikkerhedsproblemer blandt virksomheder.

Initiativet forventes at bidrage positivt til den enkelte borgers og virksomheds grundlæggende digitale kompetencer og tillid til offentlige myndigheder. Begge er forudsætninger for at kunne indfri potentialerne ved digitalisering.

Organisering

Initiativet forankres i det eksisterende forum for fællesoffentlig koordinering af informationssikkerhed, der afrapporterer til porteføljestyregruppen for den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi. Kommissoriet for forummet revideres i forbindelse hermed. De borgerrettede og virksomhedsrettede indsatser koordineres og indpasses eventuelt i ENISA's årlige sikkerhedsmåned i oktober. Informationsindsatserne søges implementeret gennem partnerskaber med private aktører. DIGST og ERST er ansvarlige for initiativets gennemførelse. For at sikre en bred effekt inddrages relevante myndigheder og private aktører, herunder Justitsministeriet og Datatilsynet.